

Sektoriluokitus 2000

Sektorindelningen 2000

Classification of Sectors 2000

Sektoriluokitus 2000

Sektorindelningen 2000

Classification of Sectors 2000

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

*Taru Sandström
Tuulikki Lund
Riitta Poukka
Eeva Hamunen
(09) 17 341*

*SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland*

Kansikuva – Pämbild – Cover photograph: Fennopress

© 2000 Tilastokeskus

*Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.
Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland as the source.*

*ISSN 0355 – 2063
= Käsikirjoja
ISBN 951 – 727 – 752 – 0*

Hakapaino, Helsinki 2000

Alkusanat

Tilastokeskus julkaisee täten Sektoriluokitus 2000 -luokitusstandardin. Standardien tarkoituksena on edistää tilastojen käsitteellistä selkeyttä ja vertailukelpoisuutta yhdenmukaistamalla luokittelukäytäntöä ja tekemällä luokitukseen liittyvät luokitteluperusteet ja määritellyt tunnetuiksi.

Sektoriluokitus 2000 korvaa vuoden 1996 institutionaalisen sektoriluokituksen. Kun vuoden 1996 luokitusta laadittiin, oli Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmän uudistus vielä meneillään ja Suomi uutena EU-jäsenmaana tarkistamassa tilinpitojärjestelmän kansallista sovellusta EU-standardin mukaiseksi. Vuoden 1996 institutionaalisen sektoriluokituksen määritellyt tehtiin EU:n tilinpitojärjestelmän (ESA) uudistamisen aikana. Sen periaatteita ja määrittelyjä noudatettiin niin pitkälti kuin ne olivat tiedossa - mutta tietoisena siitä, että kun tilinpidon uudistus on saatettu loppuun, joudutaan sektoriluokitus vielä tarkistamaan.

Sektoriluokitus 2000 vahvistetaan myös julkisen hallinnon standardina ts. JHS-järjes-

telmään sisältyvänä suosituksena vastaavasti kuin vuoden 1996 institutionaalinen sektori-
luokitus vahvistettiin. Tavoitteena on täten lisätä julkishallinnon toiminnan kannalta keskeisten tietojen ja tietojärjestelmien luotettavuutta ja yhdenmukaisuutta. Tilastotoimen rinnalla Sektoriluokitus 2000:a suositellaan käytettäväksi myös muissa tietojärjestelmissä.

Sektoriluokitus 2000 on laadittu Taloudelliset olot -yksikössä. Käsikirjan on toimitannut Tilastokeskuksen luokituspalvelut, joka myös ylläpitää sektoriluokitusstandardia. Luokituksen nimikkeistö ja määritelmät ovat saatavissa myös elektronisessa muodossa Luokituspalveluista. Sektoriluokitusta koskeviin kysymyksiin vastaavat Taloudelliset olot -yksikkö ja Luokituspalvelut.

Helsingissä 20. maaliskuuta 2000

Kari Suokko
Riitta Poukka

Förord

Sektorindelningen 2000 publiceras här som en av Statistikcentralens klassificeringsstandarder. Avsikten med dessa standarder är att främja en enhetlig klassificeringspraxis och informera om klassificeringens grunder och definitioner, för att på så sätt öka statistikens begreppsliga klarhet och jämförbarhet.

Sektorindelningen 2000 ersätter den tidigare Institutionella sektorindelningen (ISI) som publicerades 1996. När den tidigare sektorindelningen utarbetades pågick ännu revideringen av det europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS). Samtidigt var Finland i egenskap av nytt EU-medlemsland i färd med att anpassa sitt nationella räkenskapssystem till EU-standard. Definitionerna för ISI utarbetades parallellt med revideringen av ENS i enlighet med de reviderade principer och definitioner som då var tillgängliga. Det var dock uppenbart att det skulle bli aktuellt med en justering av sektorindelningen när ENS-revisionen väl var slutförd.

Sektorindelningen 2000 fastställs, liksom ISI tidigare, som offentlig förvaltningsstandard i form av en JHS-rekommendation. Sektorindelningens syfte är att skapa ökad tillförlitlighet och konsekvens i fråga om uppgifter och informationssystem av central betydelse för den offentliga förvaltningen. Sektorindelningen 2000 rekommenderas för användning i statistikväsendet och inom övriga informationssystem.

Sektorindelningen 2000 har utarbetats vid enheten för ekonomistatistik. Handboken har redigerats av Statistikcentralens enhet för klassificering, som även svarar för uppdateringen av sektorindelningsstandard. Nomenklaturen och definitionerna finns också att tillgå i elektronisk form hos enheten för klassificeringar. Frågor som gäller sektorindelningen besvaras av enheten för ekonomistatistik och enheten för klassificeringar.

Helsingfors den 20 mars 2000

Kari Suokko
Riitta Poukka

English summary

The Classification of Sectors is a basic classification of the European System of Accounts ESA 1995¹ of the European Union. It is applied to economic and social statistics for classifying the activities, financing modes, owner types and legal forms of decision-making units into equivalent categories.

The sectors (non-financial corporations, general government, households and so on) defined by the classification are sufficiently similar in their economic behaviour for national economic monitoring and analysis. The sector level is used as the main summation level between the economic units and the whole national economy when describing output, income formation, secondary distribution of income, accumulation, and the structure and development of financing. The monitoring of the Growth and Stability Pact of the EU's Economic and Monetary Union also requires close application of the sector classification for the definition of general government (general government deficit and debt).

The classification of sectors is compiled as uniformly as possible with the basic ESA structure and codes. Additional classifications required by national information needs and special economic features as well as the euro area are adjusted to this basic hierarchy. The uniform accounting system and details

of its introduction have been decreed by a EU regulation² that binds all Member States.

Compared to the 1996 classification, amendments or specifications have been made to the definitions of all main groups. The comparability of the new classification of sectors is given in the Appendix.

The Classification of Sectors 2000 will also be confirmed as a public administration standard, that is, as a recommendation included in the system of public administration standards, similarly as the Classification of Institutional Sectors 1996. The purpose is thus to increase the reliability and uniformity of data and information systems central to the operation of public administration. In addition to official statistics, the Classification of Sectors 2000 is recommended to be used in other information systems.

The Classification of Sectors 2000 was made at the Economic Statistics unit. This handbook was edited by Statistics Finland's classification services where the sector classification standard is also maintained.

This classification replaces the Classification of Institutional Sectors 1996. The headings of the classification are available in Finnish starting from page 16 and in Swedish from page 37 onwards. The classification in English is presented on page 6.

1 *European System of Accounts ESA 1995, Eurostat 1997.*

2 *Council Regulation (EC) No. 2223/96 on the European system of national and regional accounts in the Community.*

Nomenclature of the Classification of Sectors

S.11 Non-financial corporations and housing corporations

S.111 Non-financial corporations

S.1111 Public non-financial corporations

S.11111 Central government corporations

S.11112 Local government corporations

S.1112 Private non-financial corporations

S.11121 National private non-financial corporations

S.111211 Finnish-owned private corporations

S.111212 Foreign minority-controlled private corporations

S.11122 Foreign majority-controlled private corporations

S.112 Housing corporations

S.12 Financial and insurance corporations

Monetary financial institutions (S.121, S.122)¹⁾

S.121 Bank of Finland

S.122 Other monetary financial institutions

S.1221 Deposit banks

S.1222 Money market funds

S.1223 Other monetary financial institutions practising financial intermediation

S.123 Other financial intermediaries

S.124 Financial auxiliaries

S.125 Insurance corporations

S.13 General government

S.1311 Central government

S.1312 State government (not used in Finland)

S.1313 Local government

S.13131 Municipalities

S.13132 Joint municipal authorities

S.13133 Government of Åland

S.1314 Social security funds

S.13141 Employment pension schemes

S.13149 Other social security funds

S.14 Households

S.141 Employers and other own-account workers (ESA95: S.141+S.142)

S.1411 Employers and own-account workers in agriculture

S.1419 Other employers and own-account workers

S.143 Employees

S.144 Recipients of property income, pensions and other transfer incomes (ESA95: S.1441, S.1442, S.1443)

S.145 Institutional households

S.15 Non-profit institutions serving households

S.151 State churches

S.152 Other non-profit institutions serving households

S.2 Rest of the world

S.21 The European Union

S.211 The Member States of the EU

S.2111 The Member States of the EMU

S.2112 The other Member States of the EU

S.212 The institutions of the EU

S.22 Other countries and international organisations

S.221 Other countries

S.222 International organisations

1) The European Central Bank: <http://www.ecb.int>

Sisältö

Alkusanat	3
Förord	4
English summary	5
1 Sektoriluokituksen tausta	8
2 Sektoriluokituksen pääjako	9
2.1 Suomen talousalue.	9
2.2 Ulkomaat.	10
3 Institutionaaliset yksiköt ja sektoriluokituksen määrittäminen	11
3.1 Kotimaiset institutionaaliset yksiköt	11
3.2 Tuottajatyypin määrittely	11
3.3 Sektoriluokituksen määrittäminen	12
4 Työnantajasektori	15
5 Sektoriluokituksen nimikkeistö	16
6 Luokitus määrittäminen	17
Liite: Luokitusavain	28

Innehåll

1 Bakgrund.	29
2 Sektorindelningens huvudnivå	30
2.1 Finlands ekonomiska territorium	30
2.2 Utlandet	31
3 Institutionella enheter och fastställande av sektor	32
3.1 Inhemsk institutionella enheter	32
3.2 Fastställande av producenttyp	33
3.3 Fastställande av sektor	33
4 Arbetsgivarsektor	36
5 Sektorindelningens nomenklatur.	37
6 Indelningen med definitioner	38
Bilaga: Klassificeringsnyckel	48

1 Sektoriluokituksen tausta

Sektoriluokitus on Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmän EKT 1995:n¹ perusluokitus. Yhtenäisestä tilinpitojärjestelmästä ja sen käyttöönoton yksityiskohdista on säädetty jäsenvaltioita sitovalla EU-asetuksella².

Sektoriluokitus on talous- ja yhteiskuntatilastoissa sovellettava perusluokitus, jota käytetään päätöksentekoyksiköiden luokittelemiseksi toiminnaltaan, rahoitustavaltaan, omistajatyypiltään ja oikeudelliselta muodoltaan samanlaatuisiin luokkiin. Luokituksen avulla muodostetut sektorit (yritykset, julkisyhteisöt, kotitaloudet jne.) ovat taloudelliselta käyttäytymiseltään riittävän samankaltaisia kansantalouden seurantaan ja analysointia varten.

Sektoriluokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin. Toimialaluokituksessa yksiköt sijoitetaan yhteen päätoimialaan riippumatta omistajuudesta tai toiminnan tarkoituksesta. Esimerkiksi toimialaluokituksessa yhteen päätoimialaan luokitellut opetuspalveluja tuottavat yksiköt jakaantuvat sektoriluokituksessa omistajuuden, oikeudellisen muodon ja toiminnan

luonteen perusteella yrityksiin, julkisyhteisöihin ja kotitalouksia palveleviin voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin.

Sektoritasoa tarvitaan keskeisenä summatasona talousyksiköiden ja koko kansantalouden välillä, kun kuvataan yritysten, julkisyhteisöjen ja kotitalouksien tuotantoa, tulonmuodostusta, tulojen uudelleenjakoa, varallisuuden muodostusta sekä rahoituksen rakennetta ja kehitystä. Myös EU:n talous- ja rahaliiton vakaus- ja kasvusopimuksen seuranta edellyttää sektoriluokituksen tarkkaa soveltamista julkisyhteisöjen määrittämisessä (julkisyhteisöjen alijäämä ja velka).

Tämä kansallinen sovellus on laadittu mahdollisimman yhdenmukaiseksi EKT:n perusrakenteen ja koodiston kanssa. Kansallisten tietotarpeiden ja talouden erityispiirteiden sekä euroalueen edellyttämät lisäluokitukset on sovitettu tähän perushierarkiaan.

Verrattuna vuoden 1996 luokitukseen kaikkien pääluokkien sisällön määrityksiin on tullut muutoksia tai täsmennyksiä. Uuden sektoriluokituksen vastaavuus edelliseen esitetään liitteessä.

1 Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä EKT 1995, Eurostat 1997.

2 Neuvoston asetus (EY) N:o 2223/96 Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä yhteisössä.

2 Sektoriluokituksen pääjako

2.1 Suomen talousalue

Suomen talousalue eli kansantalous muodostuu niistä yksiköistä, joilla on ”taloudellisen mielenkiinnon keskus” (centre of economic interest) tällä alueella. Taloudellisen mielenkiinnon keskus on maan talousalueella sijaitseva tuotanto- tai asuinpaikka, josta yksikkö harjoittaa taloudellista toimintaa yleensä vähintään vuoden ajan.

Suomen talousalue ei välttämättä noudata valtiollisia rajoja, eikä siihen kuuluvilta yksiköiltä edellytetä juridista itsenäisyyttä tai maan kansalaisuutta. Mikäli yksikkö harjoittaa taloudellista toimintaa usean maan talousalueella, sillä on taloudellisen mielenkiinnon keskus jokaisella näistä alueista.

Suomalaisia institutionaalisia yksiköitä ovat Suomen talousalueella sijaitsevat oikeudelliset yksiköt ja kotitaloudet.

Suomen talousalue käsittää:

- Suomen maantieteellisen alueen ja vapaa-alueet (mm. tullivarastot)
- Suomen kansallisen ilmatilan ja aluevedet, alukset, lentokoneet ja muun liikkuvan kaluston, kun liikennöitsijällä on Suomessa kotipaikka
- Suomen ulkomailla sijaitsevat erillisalueet (lähetystöt, konsulaatit, tutkimusasetilat tms.).

Suomen talousalueella toimivat yksiköt voidaan ominaisuuksiensa perusteella jakaa kolmeen pääryhmään:

1. Tuotantotoimintaa harjoittavat yksiköt

- Ainoastaan Suomen talousalueella toimivat oikeudelliset yksiköt

- Useiden maiden alueilla toimivista yksiköistä se osa, jolla on taloudellisen mielenkiinnon keskus Suomen talousalueella:
 - suomalainen oikeudellinen yksikkö ilman vähintään vuoden kestävää ulkomaista taloudellista toimintaa (esimerkiksi suomalaisen yrityksen sivukonttori ulkomailla)
 - nimellinen suomalainen yksikkö selaisesta taloudellisesta toiminnasta, jota ulkomainen oikeudellinen yksikkö harjoittaa Suomessa vähintään vuoden ajan (esimerkiksi ulkomaisen yrityksen sivukonttori Suomessa).

2. Taloudellisessa toiminnassa pääasiassa kulutukseen keskittyvät yksiköt

- Kotitaloudet, joiden kotipaikka on Suomessa. Henkilön kotipaikka määräytyy hänen kotitaloutensa kotipaikan mukaan.

Suomalaisiin kotitalouksiin kuuluvat muun muassa:

- suomalaiset raja- ja kausityöntekijät, jotka työskentelevät ulkomailla alle vuoden
- alle vuoden ulkomailla asuvat tai työskentelevät suomalaiset virkamiehet, liike miehet, taiteilijat ja turistit
- suomalaisen liikkuvan kaluston (alukset, lentokoneet jne.) miehistön jäsenet
- ulkomailla opiskelevat suomalaiset riippumatta opiskeluajan pituudesta
- Suomessa sijaitseviin ulkomaisiin lähetystöihin, konsulaatteihin jne. Suomesta rekrytoitu henkilöstö

- Suomessa sijaitsevien ylikansallisten organisaatioiden (EU:n laitokset) ja kansainvälisten järjestöjen koko henkilöstö³
- Suomen ulkomaisille erillisalueille (lähetystöt, konsulaatit jne.) sijoitetut Suomen viralliset siviili- ja sotilasedustajat sekä heidän kotitaloutensa.

Kotitaloudet ovat suomalaisia talousyksiköitä myös alle vuoden kestävän ulkomaan toiminnan ajalta. Kotitalouden jäsenen muuttaessa pysyvästi ulkomaille asumaan hänestä tulee vähintään vuoden ulkomailla oleskeltuaan asuinmaansa kotitalous tai kotitalouden jäsen. Tätä yhden vuoden kriteeriä ei kuitenkaan sovelleta ulkomailla opiskeleviin suomalaisiin, vaan he kuuluvat suomalaisiin kotitalouksiin opiskeluajan pituudesta riippumatta.

3. *Kaikki yksiköt maan tai rakennusten omistajina*

Suomessa maata tai rakennuksia omistavat yksiköt ovat omistustensa osalta suomalaisia talousyksiköitä lukuun ottamatta Suomessa sijaitsevien ulkomaisten erillisalueiden, ylikansallisten organisaatioiden tai kansainvälisten järjestöjen omistamaa maata tai rakennuksia.

2.2 *Ulkomaat*

Ulkomaat käsittää Suomen ulkopuolisten valtioiden talousalueen, ylikansalliset organisaatiot ja kansainväliset järjestöt. Ulkomaisia erillisalueita Suomessa ovat ulkomaisten lähetystöt ja konsulaatit sekä EU:n ja kansainvälisten järjestöjen yksiköt mukaan lukien näiden omistamat maa-alueet sekä rakennukset.

Ulkomaan talousalueen kotitalouksiin kuuluvia ovat mm:

- ulkomaiset rajatyöntekijät ja kausityöntekijät, jotka työskentelevät Suomessa alle vuoden
- Suomessa alle vuoden asuvat tai työskentelevät ulkomaiset virkamiehet, liikemiehet, taiteilijat ja turistit
- ulkomaisen liikkuvan kaluston (alukset, lentokoneet jne.) miehistön jäsenet
- ulkomaiset opiskelijat riippumatta opiskeluajan pituudesta
- ulkomaisten Suomessa sijaitseville erillisalueille (lähetystöt, konsulaatit) sijoitetut ulkomaisten viralliset siviili- ja sotilasedustajat sekä heidän kotitaloutensa.

3 *EU:n laitosten ja kansainvälisten järjestöjen käyttämät alueet luokitellaan omaan luokkaansa. Luokan ominaispiirre on, että ainoat, joilla on siellä kotipaikka, ovat instituutiot itse.*

3 Institutionaaliset yksiköt ja sektoriluokan määräytyminen

Institutionaalinen yksikkö on taloudellisen päätöksenteon perusyksikkö, joka päättää itsenäisesti pääasiallisesta toiminnastaan, ja jolla on täydellinen kirjanpito⁴. Näiden ehtojen samanaikaista toteutumista ei kuitenkaan edellytetä kaikissa tapauksissa.

Institutionaalisella yksiköllä on itsenäinen päätösvalta, jos se omista nimissään voi:

- omistaa tavaroita tai varoja sekä muuttaa taloustoimin omistusoikeutta muiden yksiköiden kanssa
- tehdä taloudellisia päätöksiä ja harjoittaa taloudellista toimintaa, joista se on suoraan vastuussa ja tilivelvollinen
- ottaa velkaa ja tehdä muita sitoumuksia ja sopimuksia.

3.1 Kotimaiset institutionaaliset yksiköt

Nämä voidaan ryhmitellä neljään pääkategoriaan kirjanpidon laajuuden ja päätösvallan itsenäisyyden perusteella:

1) *Yksiköt, joilla on täydellinen kirjanpito ja itsenäinen päätösvalta:*

- yksityiset ja julkiset yhtiöt
- osuuskunnat tai yhtiökumppanuudet, jotka ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä
- julkiset tuottajat, jotka erityislainsäädännön perusteella ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä
- voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä
- julkisen hallinnon toimielimet.

2) *Yksiköt, joilla on täydellinen kirjanpito ja joilla katsotaan olevan itsenäinen päätösvalta:*

- yritysmäiset yhteisöt (ei itsenäistä oikeudellista asemaa, toiminta yritysmäistä ja poikkeaa omistajan toiminnasta).

3) *Yksiköt, jotka eivät välttämättä pidä täydellistä kirjanpitoa, mutta joilla katsotaan olevan itsenäinen päätösvalta:*

- kotitaloudet.

4) *Nimelliset kotimaiset yksiköt ovat aina institutionaalisia yksiköitä kirjanpidon laajuudesta tai päätösvallan itsenäisyydestä huolimatta:*

- maan talousalueella toimivat ulkomaisten yksiköiden epäitsenäisten osat:
 - jotka harjoittavat taloudellista toimintaa vähintään vuoden ajan; rakentaminen aikarajasta riippumatta, kun rakentamisen tuotoksena on kiinteän pääoman bruttomuodostus
 - ulkomaiset yksiköt maan tai rakennusten omistajina.

3.2 Tuottajatyypin määrittely

Sektoriluokituksen soveltamisen avaimena toimii tuottajatyypin päättely. Luokiteltavat yksityiset ja julkiset institutionaaliset yksiköt määritetään erityisen päättelyketjun avulla oikeaan tuottajatyypin ja edelleen oikeaan pääsektoriluokkaan.

4 tai olisi mahdollista ja mielekäästä laatia vaadittaessa täydellinen kirjanpito (EKT 2.12.)

Tuottajayksiköt luokitellaan kolmeen tuottajatyypin:

1. Markkinatuottaja

- myyntitulot kattavat vähintään 50 % tuotantokustannuksista

2. Omaan käyttöön tuottaja

- kyseessä on tavaroiden tai asuntopalveluiden tuotanto omaan käyttöön tai palkatun henkilöstön tuottamat kotitalouspalvelut

3. Markkinaton tuottaja

- myyntitulot kattavat alle 50 % prosenttia tuotantokustannuksista.

Käytännössä 50 %:n säännön soveltaminen on usein hankalaa erityisesti julkisen sektorin yksiköiden tapauksessa. Tämän säännön soveltamisen tulee käytännössä perustua usean vuoden ajanjaksoon. Sektoriluokituksen määritelmässä 50 %:n kriteerin asemesta käytetään käsitettä markkinaehtoinen.

3.3 Sektoriluokan määräytyminen

Sektoriluokituksen pääjakona on kotimaiset sektorit ja ulkomaat. Luokitusta sovelletaan EKT:n mukaan kotimaisten⁵ institutionaalisten yksiköiden luokitteluun sektoreihin. Sektoriluokan määräytymisen keskeisiä tekijöitä ovat institutionaalisten yksiköiden omistajuus, oikeudellinen muoto, toiminnan tarkoitus ja rahoitustapa. Taulukossa 1 esitetään pääsektorit tuottajatyypin ja pääasiallisen toiminnan mukaan.

Yritykset ja rahoituslaitokset ovat markkinatuottajia, jotka jaetaan eri sektoreiksi erilaisen pääasiallisen toiminnan vuoksi.

Julkisyhteisöt ovat markkinattomia tuottajia, joiden tehtävänä on tuottaa ja tarjota markkinattomia palveluita kotitalouksien yksilölliseen kulutukseen sekä julkisyhteisöjen kollektiiviseen kulutukseen. Lisäksi julkisyhteisöillä on keskeinen tehtävä tulojen ja varallisuuden uudelleenjakajana.

Taulukko 1.

Sektori	Tuottajatyppi	Pääasiallinen toiminta ja tehtävä
Yritykset	Markkinatuottaja	Markkinatavaroiden ja palveluiden (paitsi rahoituspalveluiden) tuotanto
Rahoituslaitokset	Markkinatuottaja	Rahoituksen välitys mukaan luettuna vakuutus toiminta Rahoituksen välitystä avustavat toiminnot
Julkisyhteisöt	Julkinen markkinaton tuottaja	Markkinattoman tuotoksen tuotanto ja tarjonta kollektiivista ja yksilöllistä kulutusta varten sekä kansantulon ja -varallisuuden uudelleenjakoon tarkoitetut taloustoimet
Kotitaloudet – kuluttajina – yrittäjinä	Markkinatuottaja tai omaan käyttöön tuottava yksityinen tuottaja	Kulutus Markkinatuotoksen tuotanto ja tuotos omaan loppukäyttöön
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	Yksityinen markkinaton tuottaja	Markkinattoman tuotoksen tuotanto ja tarjonta yksilöllistä kulutusta varten

5 Pankki- ja rahoitustilastoissa tarvitaan myös ulkomaisista talousyksiköistä tietoja sektoreittain.

Taulukko 2.

Oikeudellinen muoto	Markkinatuottajat		Markkinattomat tuottajat	
	Pääasiallisesti tavaroiden ja palveluiden tuotantoa harjoittavat (pl. rahoituspalvelut)	Pääasiallisesti rahoituspalveluiden tuotantoa harjoittavat	Julkiset tuottajat	Yksityiset tuottajat
Yksityiset ja julkiset yhtiöt	Yritykset	Rahoituslaitokset		
Osuuskunnat ja yhtiökumppanuudet, jotka ovat itsenäisiä juridisia yksiköitä	Yritykset	Rahoituslaitokset		
Julkiset tuottajat, jotka erityislainsäädännön perusteella ovat itsenäisiä juridisia yksiköitä	Yritykset	Rahoituslaitokset		
Julkiset tuottajat, jotka eivät ole itsenäisiä juridisia yksiköitä	Ominaisuuksiltaan yritysmäisiä yhteisöjä	Yritykset	Rahoituslaitokset	
	Muut		Julkisyhteisöt	
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka ovat itsenäisiä juridisia yksiköitä	Yritykset	Rahoituslaitokset	Julkisyhteisöt	Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
Yhtiökumppanuudet, jotka eivät ole itsenäisiä juridisia yksiköitä	Ominaisuuksiltaan yritysmäisiä yhteisöjä	Yritykset	Rahoituslaitokset	
Yksityiset elinkeinonharjoittajat	Muut	Kotitaloudet	Kotitaloudet	
Hallintoyhtiöt, joita valvovan yritysyhmän pääasiallinen toimintatyyppi on	Tavaroiden ja muiden kuin rahoituspalvelujen tuotanto	Yritykset		
	Rahoituspalvelujen tuotanto		Rahoituslaitokset	
Nimelliset kotimaiset yksiköt	Yritykset	Rahoituslaitokset		

Kotitalouksilla on kansantaloudessa kahdenlainen rooli: vain osa kotitalouksista on markkinatuottajia tai omaan käyttöön tuottajia⁶, kun taas kaikki kotitaloudet ovat kuluttajia. Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt liittyvät kuluttajakotitalouksiin, sillä kotitalouksien yritystoimintaa palvelevat organisaatiot sisältyvät yrityssektoriin.

Taulukossa 2 esitetään institutionaalisten yksiköiden määrittely tuottajatyyppeihin ja sektoreihin omistajuuden oikeudellisen muodon mukaan.

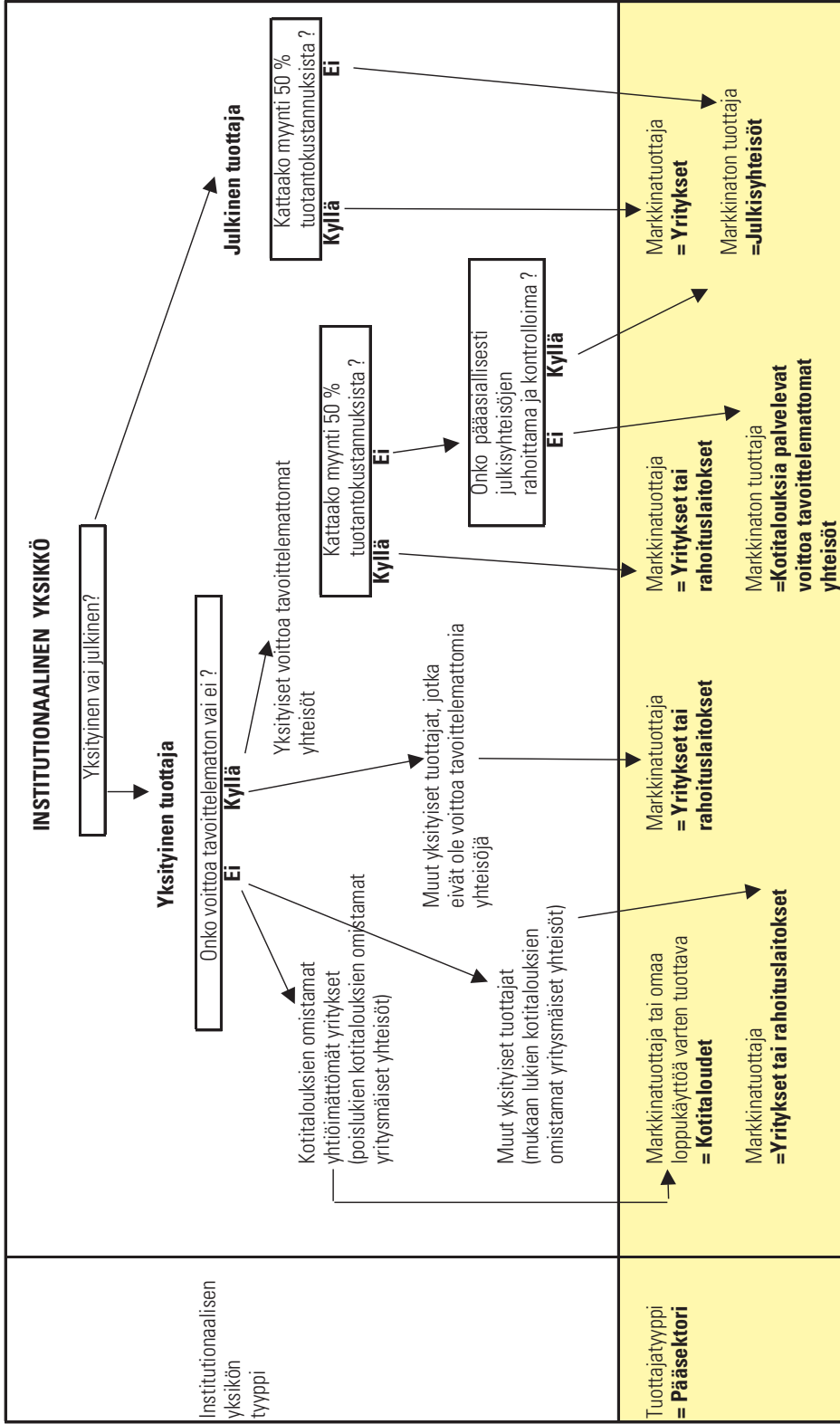
Omaan käyttöön tuottajasta esimerkkinä on kotitalous, jonka pääasiallinen toiminta on oman asunnon rakentaminen. Muut markkinattomat tuottajat ovat julkisyhteisöjä tai voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä.

Julkisyhteisöihin luetaan julkisen hallinnon yksiköiden lisäksi sellaiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joita julkinen hallinto valvoo ja rahoittaa. Tällöin edellytetään sekä valvonta- että rahoituskriteerin samanaikaista voimassaoloa.

Kuvassa 1 esitetään tuottajatyypin ja pääsektoriluokan määrittämisen päättelyketju vaiheittain.

6 Esimerkiksi maataloustuotteiden tuotanto tai rakentaminen kotitalouksien omaan käyttöön.

Kuva 1.
Institutionaalisten yksiköiden määrittely tuottajatyyppeihin ja sektoreihin

4 Työnantajasektori

Työmarkkinoita kuvaavissa tilastoissa kuten palkkatilastoissa ja työvoimatutkimuksessa käytetään sektoriluokitukseen pohjautuvaa työnantajasektoriluokitusta. Se kuvaa työmarkkinoiden sopimuskentän rakennetta; työnantajasektori määritellään työnantajan järjestäytymisen perusteella.

Työnantajasektori on puhtaasti kansallinen muunnelma sektoriluokituksesta ja voi yksityiskohdissaan poiketa siitä, koska tarkoituksena on luokitella po. tilastoaineistojen havainnot työmarkkinoiden sopimustoiminnan mukaisesti. Rakenteeltaan työnantajasektoriluokitus on seuraavanlainen:

- Yksityinen sektori: yksityiset yritykset, valtio- ja kuntaenemmistöiset yritykset ja valtion liikelaitokset.
- Kuntasektori: kuntien ja kuntayhtymien toimintayksiköt sekä kuntien liikelaitokset.
- Valtio: valtion budjettitalouden piirissä olevat laitokset.

- Muut; voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, evankelis-luterilaiset seurakunnat ja seurakuntayhtymät, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, säätiöt, KELA sekä muut valtion ja kuntien budjettitalouteen kuulumattomat sosiaaliturvarahastot ja Suomen Pankki.

Ansiotasoindeksiin on määritelty neljä työnantajasektoria (yksityinen, kunta, valtio, muut) ja palkkarakennetilastoihin kolme sektoria (yksityinen mukaan lukien muut, valtio, kunta). Työvoimatutkimuksessa pääjakona on julkinen ja yksityinen sektori; julkinen sektori jaetaan edelleen valtioon ja kuntiin.

Yksityiskohtaisempi selvitys siitä, miten työnantajasektori määritellään em. tilastoissa ja miten määrittelyt mahdollisesti poikkeavat standardin mukaisesta sektoriluokituksen määrittelyistä, on selvitetty eri em. tilastoista laadituissa julkaisuissa.

5 Sektoriluokituksen nimikkeistö

S.11 Yritykset ja asuntoyhteisöt

S.111 Yritykset

S.1111 Julkiset yritykset

- S.11111 Valtion yritykset
- S.11112 Kuntien yritykset

S.1112 Yksityiset yritykset

- S.11121 Yksityiset kotimaiset yritykset
- S.111211 Yksityiset suomalaisomisteiset yritykset
- S.111212 Yksityiset ulkomaalaisvähemmistöiset yritykset
- S.11122 Yksityiset ulkomaalaisenemmistöiset yritykset

S.112 Asuntoyhteisöt

S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset

Rahalaitokset (S.121, S.122)¹⁾

S.121 Suomen Pankki

S.122 Muut rahalaitokset

- S.1221 Talletuspankit
- S.1222 Rahamarkkinarahastot
- S.1223 Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset

S.123 Muut rahoituslaitokset

S.124 Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset

S.125 Vakuutuslaitokset

S.13 Julkisyhteisöt

S.1311 Valtionhallinto

S.1312 Osavaltiohallinto (ei käytössä Suomessa)

S.1313 Paikallishallinto

- S.13131 Kunnat
- S.13132 Kuntayhtymät
- S.13133 Ahvenanmaan maakuntahallinto

S.1314 Sosiaaliturvarahastot

- S.13141 Työeläkelaitokset
- S.13149 Muut sosiaaliturvarahastot

S.14 Kotitaloudet

S.141 Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet (EKT95: S.141+S.142)

- S.1411 Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet
- S.1419 Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet

S.143 Palkansaajakotitaloudet

S.144 Omaisuustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet (EKT95: S.1441, S.1442, S.1443)

S.145 Laitoskotitaloudet

S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

S.151 Valtionkirkot

S.152 Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

S.2 Ulkomaat

S.21 Euroopan unioni

S.211 Euroopan unionin jäsenmaat

- S.2111 EMU:n jäsenmaat
- S.2112 EU:n muut jäsenmaat

S.212 Euroopan unionin toimielimet

S.22 Muut maat ja kansainväliset järjestöt

S.221 Muut maat

S.222 Kansainväliset järjestöt

1) Euroopan keskuspankki: <http://www.ecb.int>

6 Luokitus määritelmineen

S.11 YRITYKSET JA ASUNTOYHTEISÖT

S.111 Yritykset

Yrityssektori käsittää kotimaiset talousyksiköt, jotka ovat markkinatuottajia ja joiden pääasiallinen toiminta on tavaroiden ja palveluiden (paitsi rahoituspalveluiden) tuotanto:

- yksityiset ja julkiset yhtiöt, osuuskunnat, avoimet ja kommandiittiyhtiöt sekä yritysten konkurssipesät
- yrityksiä ja kotitalouksien yritystoimintaa palvelevat voittoa tavoittelemattomat laitokset tai yhdistykset, jotka ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä
- markkinatuottajien yhtiöryhmää valvovat hallintayhtiöt
- yksityiset ja julkiset yritysmäiset yhteisöt⁷, jotka ovat pääasiallisesti tavaroiden ja palveluiden tuotantoa harjoittavia markkinatuottajia.
- Nimelliset kotimaiset yksiköt joiden pääasiallinen toiminta ei ole rahoituspalveluiden tuotantoa. Näitä käsitellään yritysmäisinä yhteisöinä. Nimellisiä kotimaisia yksiköitä ovat:
 - Suomen talousalueella vähintään vuoden toimivat ulkomaisen talousyksikön epäitsenäiset osat, esimerkiksi sivuliikkeet ja myyntikonttorit
 - ulkomaisen talousyksikön uudis- tai peruskorjausrakentaminen Suomen talousalueella rakentamisajan pituudesta riippumatta
 - ulkomaiset talousyksiköt Suomen talousalueella sijaitsevan maan tai rakennusten omistajina.

S.1111 Julkiset yritykset

Yritykset (pl. rahoituslaitokset) ja yritysmäiset yhteisöt, jotka ovat julkisyhteisöjen yksiköiden valvonnan alaisia ja joiden pääasiallinen toiminta on tavaroiden ja palvelujen tuottaminen markkinaehtoisesti. Julkisen valvonnan alaisissa yrityksissä julkiset yksiköt omistavat vähintään 50 % osake- tai osuuspääomasta joko suoraan tai välillisesti ja niillä on oikeus päättää yrityksen politiikasta ja nimittää johtajat. Julkiset yritysmäiset yhteisöt ovat julkisten yksiköiden suoraan omistamia yritysmäisiä yhteisöjä, esimerkiksi julkiset liikelaitokset.

7 *Quasi-corporations*

S.11111 Valtion yritykset

Yritykset, jotka ovat valtion tai sosiaaliturvarahastojen valvonnan alaisia.

Valtion liikelaitokset ja muut valtion yritysmäiset yksiköt, joiden tuotanto-toiminta on markkinaehtoista.

S.11112 Kuntien yritykset

Yritykset, jotka ovat kunnan, kuntayhtymän tai Ahvenanmaan maakuntahallinnon valvonnan alaisia.

Kuntien, kuntayhtymien tai Ahvenanmaan maakuntahallinnon omistamat liikelaitokset, joiden tuotantotoiminta on markkinaehtoista.

S.1112 Yksityiset yritykset

Yksityisten institutionaalisten yksiköiden omistamat ja/tai valvomat yritykset, jotka ovat:

- juridisesti itsenäisiä yksiköitä, ts. osakeyhtiöt, osuuskunnat, kommandiittiyhtiöt, laivanisännistöt tms. liikeyhtymät, avoimet yhtiöt, yritysten konkurssipesät, taloudelliset yhdistykset tms.
- yrityksen kaltaisia yksiköitä, joiden toiminta on erotettavissa omistajiensa taloudesta, esimerkiksi ulkomaisten yritysten sivuliikkeet ja muut nimelliset kotimaiset yksiköt
- itsenäisiä liikkeen- ja elinkeinonharjoittajia, joiden toiminta on suhteellisen laajaa ja yritysmäistä. Tällaiset pitävät toiminnastaan yleensä kahdenkertaista kirjanpitoa. Kirjanpitolavasta riippumatta käytännössä toiminnan yritysmäisyyden kriteeri on, että keskimäärin vähintään kaksi henkilöä yrittäjä mukaan luettuna työllistävät liikkeen- ja elinkeinonharjoittajat (pl. maatilatalouden harjoittajat) luetaan yksityisiin yrityksiin
- yllä mainittujen liikkeenharjoittajien kuolinpesiä
- yrityksiä ja kotitalouksien yritystoimintaa palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joiden pääasiallisesta rahoituksesta ja valvonnasta kyseiset yhteisöt vastaavat; tällaisia ovat esimerkiksi työnantajajärjestöt, myyninedistämisyhdistykset ym.

S.11121 Yksityiset kotimaiset yritykset

S.111211 Yksityiset suomalaisomisteiset yritykset

Kotimaiset yritykset (pl. rahoituslaitokset), jotka eivät ole julkisyhteisöjen tai ulkomaisten institutionaalisten yksiköiden valvonnan alaisia.⁸ Tähän alasektoriin sisältyvät kaikki yrityssektoriin kuuluvat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt kuten työnantaja- ja elinkeinojärjestöt.

S.111212 Yksityiset ulkomaalaisvähemmistöiset yritykset

Ulkomaisten suorien sijoitusten kohteena olevat kotimaiset yritykset (pl. rahoituslaitokset), joissa **yksittäisen** ulkomaisen talousyksikön omistusosuus on 10–50 %. Tähän luokkaan eivät kuulu sellaiset kotimaiset yritykset, joissa yksittäisen ulkomaisen yksikön omistusosuus jää alle 10 prosentin, vaikka ulkomainen omistus pohja yhteenlaskettuna ylittäisikin tämän rajan. Nämä yritykset luetaan luokkaan S.111211.

S.11122 Yksityiset ulkomaalaisenemmistöiset yritykset

Ulkomaalaisomisteiset yritykset (pl. rahoituslaitokset) alasektori koostuu kaikista yrityksistä ja yritysmäisistä yhteisöistä, joita ulkomaiset institutionaaliset yksiköt valvovat.

Tähän alasektoriin luetaan:

- ulkomaisten yritysten tytäryritykset
- ulkomaisen julkisyhteisön tai ulkomaisten yksiköiden ryhmän valvomat yritykset
- ulkomaisten yritysten Suomessa sijaitsevat haaraliikkeet ja muut nimelliset kotimaiset yksiköt.

Tähän luokkaan eivät kuulu sellaiset yritykset, joissa **yksittäisen** ulkomaalaisen yksikön omistusosuus jää alle 50 prosentin, vaikka ulkomainen omistus pohja yhteenlaskettuna ylittäisikin tämän rajan (esimerkiksi pörssiyritykset). Nämä yritykset luetaan luokkaan S.111211 tai luokkaan S.111212, jos yksittäisen ulkomaisen yksikön omistusosuus ylittää 10 prosenttia.

⁸ *Yksittäinen institutionaalinen yksikkö – toinen yritys, kotitalous tai julkisyhteisö – varmistaa yrityksen valvonnan omistamalla yli puolet äänivaltaisista osakkeista tai muutoin valvomalla yli puolta osakkeenomistajien äänimäärästä. Lisäksi julkisyhteisö varmistaa yrityksen valvonnan erikoislainsäädännön määräyksillä tai säännöksillä, jotka antavat julkisyhteisölle oikeuden päättää yrityksen politiikasta tai nimittää johtajan.*

S.112 Asuntoyhteisöt

Sektoriin luetaan kaikki yhteisömuotoisen asumisen yksiköt:

Asunto-osakeyhtiöt, asunto-osuuskunnat, asuinkiinteistöyhtiöt, asumisoikeusyhdistyksen ja muut asuntoyhteisöt.

S.12 RAHOITUS- JA VAKUUTUSLAITOKSET

Rahoituslaitoksia ovat kaikki kotimaiset yritykset ja yritysmäiset yhteisöt, joiden pääasiallista toimintaa on rahoituksen välitys ja/tai rahoitusta avustavat toiminnot. Sektori 12 sisältää myös hallintayhtiöt, jotka ainoastaan valvovat ja johtavat sellaista tytäryhtiöiden ryhmää, jonka pääasiallista toimintaa on rahoituksen välittäminen ja/tai rahoituksen välitystä avustavat toiminnot. Mikäli em. hallintayhtiöt eivät ole itse rahalaitoksia luokitellaan ne alasektoriin S.123. Lisäksi sektoriin S.12 luetaan sellaiset rahoitus- ja vakuutuslaitoksia palvelevat yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joita pidetään itsenäisinä rahoitusyrityksiä palvelevina oikeushenkilöinä ja jotka eivät itse välitä rahoitusta (alasektori S.124).

Sektoriin eivät kuulu kiinteistöjen omistusta ja välitystä harjoittavat sijoitusyhtiöt. Ne kuuluvat luokkaan S.111 Yritykset.

Rahoitusyhtiötoiminta, joka kohdentuu yhteen yritysryhmään eikä ole esimerkiksi rahoitusvalvonnan alaista, luokitellaan pääsääntöisesti ao. yritystoimintaan kuuluvaksi.

Rahalaitokset (S.121, S.122)

Tähän luetaan Euroopan keskuspankin määrittelemät rahalaitokset⁹.

S.121 Suomen Pankki

S.122 Muut rahalaitokset

Tähän luetaan ne rahoitusyritykset ja yritysmäiset yhteisöt (paitsi keskuspankki), jotka pääasiallisesti välittävät rahoitusta ja jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai talletuksiin verrattavia vastikkeita sekä myöntävät lainoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa.

⁹ Näistä rahalaitoksista on ajantasainen luettelo Euroopan keskuspankin Internet-osoitteessa: <http://www.ecb.int>

S.1221 Talletuspankit

Sektoriin luetaan kaikki Suomessa toimivat talletuspankit mukaan lukien ulkomaisten luottolaitosten Suomessa pankkitoimintaa harjoittavat sivukonttorit.

S.1222 Rahamarkkinarahastot

Rahamarkkinarahastot ovat sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat varansa lyhytaikaisiin pääasiassa jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin, kuten valtion velkasitoumuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin, lyhytaikaisiin joukkolainoihin yms., joiden jäljellä oleva juoksuaika on enintään vuosi. Usein sijoitus ei ole määräaikainen vaan voidaan muuttaa käteiseksi osittain tai kokonaan vaadittaessa.

S.1223 Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset

Luokkaan kuuluvat muut rahoitusvalvonnan alaiset Euroopan Keskuspankin rahalaitoksiksi määrittelemät rahoitustoiminnan yritykset kuin talletuspankit (S.1221) ja rahamarkkinarahastot (S.1222).

Nämä rahalaitokset harjoittavat mm. rahoitusyhtiötoimintaa, kiinnitysluottopankkitoimintaa, luottokorttiyhtiötoimintaa. Tähän luetaan myös ulkomaisien luottolaitosten em. toimintaa Suomessa harjoittavat sivukonttorit.

S.123 Muut rahoituslaitokset

Luokkaan kuuluvat rahoitusyritykset välittävät rahoitusta velkaantumalla pääasiallisesti muuten kuin ottamalla vastaan talletuksia ja/tai talletuksiin verrattavia vastikkeita. Tähän sektoriin luettavat yksiköt voivat harjoittaa samantapaista rahoituksenvälitystä kuin sektorin S.1223 yksiköt.

Hallintayhtiöt, jotka eivät itse ole rahoitusyrityksiä ja jotka valvovat ja/tai johtavat rahoituksen välitystä avustavia palveluja tuottavien tytäryhtiöiden ryhmää luokitellaan tähän luokkaan.

Sektoriin kuuluvat myös sijoitusrahastot (paitsi sektoriin S.1222 kuuluvat), henkilöstörahastot, panttikonttorit yms.

Tähän luokkaan eivät kuulu omaan lukuunsa arvopaperikauppaa harjoittavat yritykset, vaan ne kuuluvat luokkaan S.111.

S.124 Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset

Luokka koostuu rahoitusyrityksistä ja yritysmäisistä yhteisöistä, jotka pääasiallisesti avustavat rahoituksen välitystä so. toimintoja, jotka liittyvät läheisesti rahoituksen välitykseen, mutta jotka eivät ole rahoituksen välitystä. Ao. laitokset eivät hanki välitettäviä rahoitusvaroja velkaantumalla omaan lukuunsa.

Näitä laitoksia ovat mm. arvopaperinvälitysliikkeet, arvopaperien markkinapaikat (kuten pörssit), luottotietoja ja luottokelpoisuutta arvioivat laitokset, johdannaisinstrumentteja järjestävät laitokset, vakuutuksia välittävät liikkeet. Luokkaan kuuluvat myös sijoitusrahastoja hallinnoivat rahastoyhtiöt ja rahoitus- ja vakuutustoimintaa palvelevat järjestöt.

S.125 Vakuutuslaitokset

Luokkaan kuuluvat laitokset ovat pääasiallisesti riskien hallintaan liittyvän rahoituksen välittäjiä. Näitä ovat henki- ja vahinkovakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset sekä yksilöllistä vapaaehtoista eläkevakuuttamista harjoittavat yhtiöt.

Tähän luokkaan eivät kuulu lakisäätteistä tai siihen rinnastettavaa työeläketurvaa (TEL) hoitavat eläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat ja julki- set laitokset. Ne kuuluvat luokkaan S. 1314.

S.13 JULKISYHTEISÖT

Julkisyhteisöt tuottavat julkisia palveluja, huolehtivat yleisestä tulonjaosta ja hyvinvoinnista sekä takaavat sosiaalisen ja taloudellisen järjestelmän toiminnan. Näitä tarkoituksia varten ne keräävät veroja kotimaisilta talousyksiköiltä.

Luokkaan kuuluvat Suomen julkishallintoa toteuttavat talousyksiköt: valtion- ja kunnanhallinto, kuntayhtymähallinto, Ahvenanmaan maakuntahallinto sekä sosiaaliturvarahastot.

Myös julkisyhteisöjä palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt kuuluvat tähän luokkaan.

Tähän eivät kuulu markkinaehtoisesti tavaroita ja palveluja tuottavat julkisen vallan budjettien ulkopuoliset tai budjettien alaiset yksiköt (esimerkiksi liikelaitokset). Ne kuuluvat luokkaan S.1111 Julkiset yritykset.

S.1311 Valtionhallinto

Valtion budjettitalouteen kuuluvat talousyksiköt: ministeriöt sekä valtion virastot ja laitokset. Lisäksi valtion budjetin ulkopuolisista rahastoista muut kuin pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt.

Tähän eivät kuulu valtion budjettitalouden tai budjetin ulkopuolisista yksiköistä pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt eivätkä valtion liikelaitokset. Ne kuuluvat luokkaan S.11111 Valtion yritykset.

S.1312 Osavaltiohallinto (ei käytössä Suomessa)

S.1313 Paikallishallinto

S.13131 Kunnat

Kuntien budjettitalouteen kuuluvat talousyksiköt: kunnan virastot ja laitokset.

Tähän eivät kuulu budjettitalouden yksiköistä pääasiassa liiketoimintaa harjoittavat yksiköt eivätkä kuntien liikelaitokset. Ne kuuluvat luokkaan S.11112 Kuntien yritykset.

S.13132 Kuntayhtymät

Kuntayhtymä voidaan perustaa kunnallislain mukaan kuntien yhteisten pysyväsluonteisten tehtävien hoitamista varten. Kuntayhtymä voi toimia yhdellä tai useammalla toimialalla. Kuntayhtymiä ovat esimerkiksi maakuntien liitot ja seutukuntayhtymät

Luokkaan kuuluvat kuntayhtymien budjettitalouden talousyksiköt.

Kuntayhtymiin luokitellaan myös useita kuntia palvelevat voittoa tavoittelemattomat kuntayhteisöt, kuten kuntien keskusjärjestöt ja pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV).

Tähän eivät kuulu liikelaitoskuntayhtymät. Ne kuuluvat luokkaan S.11112 Kuntien yritykset.

S.13133 Ahvenanmaan maakuntahallinto

Ahvenanmaan maakunta on Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan itsehallinnollinen yksikkö.

Luokkaan kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan budjettitalouteen kuuluvat talousyksiköt: maakunnan virastot ja laitokset.

Tähän eivät kuulu budjettitalouden yksiköistä maakunnan liikelaitokset. Ne luokitellaan luokkaan S.11112 Kuntien yritykset.

S.1314 Sosiaaliturvarahastot

Pääasiassa julkisen vallan säätämää sosiaaliturvaa toteuttavat yksiköt.

S.13141 Työeläkelaitokset

Lakisääteistä työeläkevakuutusta ja sitä täydentävää lisäeläkejärjestelmää hoitavat eläkevakuutusyhtiöt, eläkesäätiöt ja eläkekassat sekä itsenäiset julkiset laitokset, kuten Kuntien eläkevakuutus.

S.13149 Muut sosiaaliturvarahastot

Muita julkiselle vallalle kuuluvan sosiaaliturvan tehtäviä toteuttavat yksiköt kuten Kansaneläkelaitos ja työttömyysvakuutusjärjestelmää hoitavat yksiköt.

Luokkaan kuuluvat myös sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassat.

S.14 KOTITALOUDET

Kotitaloussektori kattaa henkilöt tai henkilöryhmät kuluttajina ja markkinatuottajina silloin, kun kotitalouksien yritystoimintaa ei voida erottaa yrityssektoriin luokiteltavaksi.

Kotitaloudet saavat palkkaa, omaisuustuloja ja tulonsiirtoja muilta sektoreilta ja yrittäjätuloa elinkeinotoiminnastaan.

Kuluttajakotitaloudet määritellään henkilöiksi tai henkilöryhmiksi, jotka asuvat yhdessä ja käyttävät yhteisesti osan tai kaikki tuloistaan ja varallisuudesta ja jotka kuluttavat kollektiivisesti tietyn tyyppisiä, pääasiassa asumiseen ja ruokaan liittyviä tavaroita ja palveluita.

Kotitaloudet luokitellaan alasektoreihin koko kotitalouden saaman suurimman tulolajin mukaan. Tämän tiedon puuttuessa jakokriteerinä voidaan pitää viitehenkilön tai viitehenkilöksi määritellyn tuloja.

Kotitaloussektoriin luetaan:

- yksilöt tai yksilöryhmät, joiden pääasiallinen taloudellisen toiminnan muoto on kuluttaminen
- yksilöt tai yksilöryhmät, joiden pääasiallinen taloudellisen toiminnan muoto on kuluttaminen ja jotka tuottavat tavaroita ja palveluita yksinomaan omaan käyttöön
- muut kuin yritysmäisinä yhteisinä pidetyt yksityiset elinkeinonharjoittajat ja yhtiökumppanuudet, joilla ei ole itsenäistä oikeudellista asemaa ja jotka ovat markkinatuottajia
- kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, joilla ei ole itsenäistä oikeudellista asemaa tai joiden taloudellinen merkitys on vähäinen
- henkilöt, jotka asuvat pysyvästi laitoksissa.

S.141 Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet

Alasektori koostuu liikkeen- ammatin- ja maatilataloudenharjoittajien kotitalouksista, joilla markkinatavaroiden ja palvelujen tuotannosta saadut tulot ovat merkittävin tulonlähde. Näitä tuloja kotitaloudet saavat yhtiöimättömien kotitalousyritysten omistajina. Näissä yrityksissä voi olla myös palkattua henkilöstöä. Kaikki elinkeinonharjoittajien kotitaloudet pitävät yhdenkertaista kirjanpitoa.

Kun kotitalouden harjoittama yritystoiminta on laajuudeltaan merkittävää ja voidaan erottaa itsenäiseksi yksiköksi, se luokitellaan yrityssektoriin. Tällaisesta toiminnasta pidetään yleensä kahdenkertaista kirjanpitoa. Kirjanpitotavasta riippumatta on kuitenkin sovittu käytännön kriteeriksi, että keskimäärin alle kaksi henkilöä (mukaan lukien yrittäjä) työllistävät liikkeen- ja ammatinharjoittajat luetaan kotitalouksiin.

S.1411 Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet

Kaikki maatilataloudet, henkilöstön määrästä riippumatta, kun maatilatalouden harjoittajana on luonnollinen henkilö eikä yhteisö.

S.1419 Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet

Muuta kuin maatilataloutta harjoittavat elinkeinonharjoittajien kotitaloudet, joita ei lueta yrityksiin, koska toiminnan laajuutta tai yritysmäisyyttä koskevat kriteerit eivät täyty.

S.143 Palkansaajakotitaloudet

Palkansaajakotitalouksia ovat sellaiset kotitaloudet, joiden merkittävin tulolähde on palkkatulot.

S.144 Omaisuustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet

Tähän alasektoriin luokitellaan kotitaloudet, joiden tulot koostuvat pääosin omaisuustuloista, tulonsiirroista ja erilaisista muista tuloista kuin palkoista ja yrittäjätuloista. Tähän luokitellaan mm. opiskelija- ja eläkeläiskotitaloudet.

S.145 Laitoskotitaloudet

Henkilöt, jotka asuvat pysyvästi laitoksissa, ja joilla on vähän tai ei laisinkaan itsenäistä toiminta- tai päätösvaltaa taloudellisissa asioissa (esimerkiksi vanhainkodeissa pysyvästi asuvat vanhuksat, pitkäaikaipotilaat sairaaloissa, pitkiä tuomioita kärsivät vangit). Näitä ihmisiä käsitellään ikään kuin he muodostaisivat yhdessä yhden institutionaalisen yksikön, toisin sanoen yhden kotitalouden.

S.15 KOTITALOUKSIA PALVELEVAT VOITTOA TAVOITTELEMATTOMAT YHTEISÖT

Yhteisöt, jotka ovat juridisesti itsenäisiä yksiköitä ja tarjoavat palveluita pääasiassa kotitalouksille tuotantokustannukset alittavaan hintaan. Kotitaloudet yleensä valvovat näitä yhteisöjä ja rahoittavat niiden toimintaa jäsenmaksuilla tai avustuksilla. Tähän luokkaan kuuluu myös yksityisiä valtion osittain tai kokonaan rahoittamia voittoa tavoittelemattomia laitoksia (esimerkiksi yksityisiä opetus- ja sosiaalialan laitoksia).

Tähän eivät kuulu yrityksiä, rahoituslaitoksia tai julkisyhteisöjä palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Ne luetaan pääluokkiin S.11, S.12 ja S.13 sen mukaan, minkä sektorin yksiköitä ne palvelevat. Kuitenkin kotitalouksien yritystoimintaa palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt kuuluvat yrityssektoriin (esimerkiksi maatalouden edistämisyjärjestöt).

S.151 Valtionkirkot

Evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko.

Tähän eivät kuulu muut uskonnolliset yhteisöt. Ne kuuluvat luokkaan S.152 Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

S.152 Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

Esimerkiksi terveys-, koulutus- tai sosiaalipalveluita tarjoavat yhdistykset, säätiöt, rahastot, puolueet ja työntekijäjärjestöt sekä muut uskonnolliset yhteisöt kuin valtionkirkot.

S.2 ULKOMAAT

Ulkomaat käsittää kaikki ulkomaan talousalueeseen luettavat institutionaaliset yksiköt, joilla on taloustoimia, saamia, velkoja tai omistuksia Suomen talousalueen sektoreiden kanssa. Ulkomaisia yksiköitä ovat myös kotimaisten yritysten ulkomailla sijaitsevat tytäryhtiöt, sivukonttorit ja muut rakentamiseen, maan tai kiinteistöjen omistamiseen liittyvät nimelliset ulkomaiset yksiköt. Suomessa sijaitsevia ulkomaisia talousyksiköitä ovat ulkomaiset lähetystöt, konsulaatit ja kansainvälisten järjestöjen yksiköt.

Ulkomaat jaetaan alasektoreihin pääjakona EU ja muut maat mukaan lukien kansainväliset järjestöt. Euroopan unionissa erotetaan EU:n toimielimet EU:n jäsenmaista, jotka jaetaan edelleen EMU-alueeseen ja muihin jäsenmaihin. Kansainväliset järjestöt on johdonmukaisuuden vuoksi omana ryhmänä. Ulkomaat-sektori voidaan jakaa myös alasektoreihin kotimaisen sektoriluokituksen mukaisesti siten, että yhteys ensisijaiseen maaryhmäperusteiseen luokitukseen säilyy.

S.21 EUROOPAN UNIONI

S.211 Euroopan unionin jäsenmaat

S.2111 EMU:n jäsenmaat

S.2112 EU:n muut jäsenmaat

S.212 Euroopan unionin toimielimet

Esimerkiksi Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan komissio, Euroopan yhteisöjen tuomioistuin.

S.22 MUUT MAAT JA KANSAINVÄLISET JÄRJESTÖT

S.221 Muut maat

S.222 Kansainväliset järjestöt

Esimerkiksi Yhdistyneet kansakunnat, Maailmanpankki, Kansainvälinen valuuttarahasto.

**LIITE Luokitusavain: Vuoden 2000 Sektoriluokituksen, vuoden 1996 Institutionaalisen sektori-
luokituksen (ISL) ja Euroopan kansantalouden tilinpidon 1995 (EKT95) luokkien vastaavuus**

SEKTORILUOKITUS 2000	ISL96	EKT95	
S.1 Koko kansantalous (kotimaiset sektorit)	1-5	S.1	Koko kansantalous
S.11 Yritykset ja asuntoyhteisöt	1, 41	<i>S.11</i>	<i>Yritykset</i>
S.111 Yritykset	1		
S.1111 Julkiset yritykset	11	S.11001	Julkiset yritykset
S.11111 Valtion yritykset	111		
S.11112 Kuntien yritykset	112		
S.1112 Yksityiset yritykset	12		
S.11121 Yksityiset kotimaiset yritykset	121, 123	S.11002	Yksityiset kotimaiset yritykset
S.111211 Yksityiset suomalais- omisteiset yritykset	121		
S.111212 Yksityiset ulkomaalais- vähemmistöiset yritykset	123		
S.11122 Yksityiset ulkomaalais- enemmistöiset yritykset	122	S.11003	Ulkomaalaisomisteiset yritykset
S.112 Asuntoyhteisöt	41		
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2	<i>S.12</i>	<i>Rahoituslaitokset</i>
Rahalaitokset (S.121, S.122)			
S.121 Suomen Pankki	21	S.121	Keskuspankki
S.122 Muut rahalaitokset		S.122	Muut rahalaitokset (alajako yrityksiä vastaava: S.12201, S.12202, S.12203)
S.1221 Talletuspankit	22		
S.1222 Rahamarkkinarahastot	26 osa		
S.1223 Muut rahoitusta välittävät rahalaitokset	23		
S.123 Muut rahoituslaitokset	26 osa	S.123	Muut rah.laitokset kuin vak.laitokset ja eläkerah. (alajako yrityksiä vastaava)
S.124 Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	25	S.124	Rah. ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (alajako yrityksiä vastaava)
S.125 Vakuutuslaitokset	24	S.125	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (alajako yrityksiä vastaava)
S.13 Julkisyhteisöt	3	<i>S.13</i>	<i>Julkisyhteisöt</i>
S.1311 Valtionhallinto	31	S.1311	Valtionhallinto
S.1312 Osavaltiohallinto (ei käytössä Suomessa)		S.1312	Osavaltiohallinto
S.1313 Paikallishallinto	32, 33, 34	S.1313	Paikallishallinto
S.13131 Kunnat	32		
S.13132 Kuntayhtymät	33		
S.13133 Ahvenanmaan maakuntahallinto	34		
S.1314 Sosiaaliturvarahastot	35	S.1314	Sosiaaliturvarahastot
S.13141 Työeläkelaitokset	351		
S.13149 Muut sosiaaliturvarahastot	352		
S.14 Kotitaloudet	5	<i>S.14</i>	<i>Kotitaloudet</i>
S.141 Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	51	S.141+ S.142	Työnantajat ja muut elinkeinonharjoittajat
S.1411 Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet	511		
S.1419 Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	512		
S.143 Palkansaajakotitaloudet	52	S.143	Palkansaajat
S.144 Omaisuustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	53 osa	S.1441-1443	
		S.1441	Omaisuustulojen saajat
		S.1442	Eläkkeensaajat
		S.1443	Muiden tulonsiirtojen saajat
S.145 Laitoskotitaloudet	53 osa	S.145	Laitoskotitaloudet
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	42, 43	<i>S.15</i>	<i>Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt</i>
S.151 Valtionkirkot	42		
S.152 Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	43		
S.2 Ulkomaat	6	S.2	Ulkomaat
S.21 Euroopan Unioni	61	S.21	Euroopan Unioni
S.211 Euroopan unionin jäsenmaat	611	S.211	EU:n jäsenmaat
S.2111 EMU:n jäsenmaat			
S.2112 EU:n muut jäsenmaat			
S.212 Euroopan unionin toimielimet	612	S.212	EU:n laitokset
S.22 Muut maat ja kansainväliset järjestöt	62	S.22	Muut maat ja kansainväliset järjestöt
S.221 Muut maat	621		
S.222 Kansainväliset järjestöt	622		

1 Bakgrund

Sektorindelningen är en av de grundläggande klassificeringarna i Europeiska unionens nationalräkenskapssystem ENS 1995¹. Bestämningarna om det harmoniserade räkenskapssystemet och detaljerna för dess införande ingår i en EG-förordning², som är bindande för medlemsländerna.

Sektorindelningen är en grundläggande klassificering inom ekonomisk och social statistik. Den används för att dela in beslutsfattande enheter i klasser som är likartade i fråga om verksamhet, finansieringssätt, ägartyp och juridisk form. De sektorer som bildas genom sektorindelningen (företag, offentlig sektor, hushåll, etc.) är tillräckligt likartade i sitt ekonomiska beteende för att möjliggöra en uppföljning och analys av samhällsekonomin.

I sektorindelningen indelas enheterna i olika sektorer på grundval av ägarförhållande, verksamhetssyfte och finansieringssätt. I näringsgrensindelningen grupperas enheterna däremot efter huvudsaklig näringsgren oberoende av ägarförhållande eller verksamhetssyfte. Sålunda klassificeras t.ex. alla enheter som producerar utbildningstjänster i samma huvudsakliga näringsgren. I sektorindelningen grupperas de däremot efter ägandeförhållande, juridisk form och verksamhetsart i klasserna icke-finansiella företag, of-

fentlig sektor och hushållens icke-vinstsyftande organisationer.

Sektornivån utgör en viktig summanivå mellan de ekonomiska enheterna och den totala ekonomin vid beskrivningen av företagens, offentliga sektorns och hushållens produktion, inkomstfördelning, kapitalbildning och finansiella struktur och utveckling. Stabilitets- och tillväxtpakten rörande övervakningen av den Ekonomiska och Monetära Unionen föreskriver en noggrann tillämpning av sektorindelningen vid fastställandet av den offentliga sektorn (offentliga sektorns finansiella sparande, offentliga sektorns bruttoskuld).

Sektorindelningen 2000 är en nationell implementering av ENS. Indelningen följer så konsekvent som möjligt den grundläggande strukturen och kodsystemet i ENS. De modifieringar som föranleds av nationella statistikbehov, inhemska ekonomiska särdrag och EMU har alla anpassats till den övergripande ENS-hierarkin.

Definitionerna av innehållet i samtliga huvudgrupper har ändrats eller förtydligats jämfört med Institutionella sektorindelningen 1996. Överensstämmelsen mellan den nya och den gamla sektorindelningen framgår ur bilagan.

1 Europeiska nationalräkenskapssystemet ENS 1995. Eurostat, 1997

2 Rådets förordning (EG) nr 2223/96 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen.

2 Sektorindelningens huvudnivå

2.1 Finlands ekonomiska territorium

Finlands ekonomiska territorium omfattar alla inhemska enheter som har en ekonomisk hemvist (centre of economic interest) inom detta territorium. Ett centrum av ekonomisk betydelse är en plats för produktion eller hemvist, belägen inom ett lands ekonomiska territorium, från vilken enheten bedriver ekonomisk verksamhet, vanligen i minst ett års tid.

Finlands ekonomiska territorium följer inte nödvändigtvis landets nationella gränser, och av enheter som hör till detta område förutsätts inte oberoende laglig status eller finskt medborgarskap. Om en enhet bedriver ekonomisk verksamhet inom flera länders ekonomiska territorium har enheten en ekonomisk hemvist i vart och ett av dessa territorier.

Finska institutionella enheter utgörs av juridiska enheter och hushåll, som är belägna inom Finlands ekonomiska territorium.

Finlands ekonomiska territorium omfattar

- Finlands geografiska territorium och fri-zoner (bl.a. tullager),
- Finlands nationella luftrum och territori-alvatten samt fartyg, flygplan och annan rörlig materiel som drivs av företag med hemvist i Finland, och
- Finlands territoriella enklaver belägna i utlandet (ambassader, konsulat, vetenskapliga baser etc.).

Enheter som verkar inom Finlands ekonomiska territorium kan indelas i tre huvudgrupper enligt sina egenskaper:

1. Enheter som bedriver produktions-verksamhet:

- Juridiska enheter som verkar enbart inom Finlands ekonomiska territorium

- Den del av enheter med verksamhet i flera länder som har en ekonomisk hemvist inom Finlands ekonomiska territorium:
 - finska juridiska enheter som inte haft ekonomisk verksamhet i utlandet i minst ett års tid (t.ex. finska företags filialkontor i utlandet)
 - konstruerade inhemska enheter som ingår i ekonomisk verksamhet som utländska juridiska enheter bedriver i Finland i minst ett års tid (t.ex. utländska företags filialkontor i Finland).

2. Enheter vars ekonomiska verksamhet främst är inriktad på konsumtion:

- Hushåll med hemvist i Finland. En persons hemvist bestäms enligt hemvisten för hans hushåll.

Till finska hushåll hör bl.a.

- finska gränsarbetare och säsongarbetare som arbetar utomlands i mindre än ett år,
- finska tjänstemän, affärsmän, konstnärer och turister, som bor eller arbetar utomlands i mindre än ett år,
- besättningsmedlemmar på finsk rörlig materiel (fartyg, flygplan etc.),
- finländare som studerar utomlands, oberoende av studietidens längd,
- lokalt rekryterad personal vid utländska ambassader, konsulat etc. som är belägna i Finland,
- all personal vid övernationella organisationer (Europeiska unionens institutioner) och internationella organisationer³ som är belägna i Finland,
- finska officiella, civila eller militära representanter (såväl som deras hushåll) som har etablerat sig i Finlands territoriella enklaver belägna i utlandet (ambassader, konsulat etc.).

Ett finskt hushåll betraktas som en finsk ekonomisk enhet även under en utomlandsverksamhet om den varar i mindre än ett år. En hushållsmedlem som har flyttat utomlands för att bosätta sig där stadigvarande, betraktas efter en utomlandsvistelse på minst ett år som ett hushåll eller en hushållsmedlem i sitt bosättningsland. Ettårskriteriet tillämpas emellertid inte på finländare som studerar utomlands, utan dessa hör till finska hushåll oberoende av studietiden.

3. *Alla enheter som äger mark eller byggnader*

Alla enheter som äger mark eller byggnader i Finland anses i sin egenskap av ägare vara finska ekonomiska enheter. Detta gäller inte sådan mark eller sådana byggnader som ägs av utländska exterritoriella enklaver eller övernationella eller internationella organisationer som är belägna i Finland.

2.2 *Utlandet*

Utlandet omfattar utländska staters ekonomiska territorier, övernationella och interna-

tionella organisationer. Exterritoriella enklaver i Finland omfattar utländska ambassader och konsulat samt Europeiska unionens och internationella organisationers enheter inklusive markområden och byggnader som ägs av dem.

Till utländska ekonomiska territoriers hushåll hör bl.a.

- utländska gränsarbetare och säsongarbetare som arbetar i Finland i mindre än ett år,
- utländska tjänstemän, affärsmän, konstnärer och turister, som bor eller arbetar i Finland i mindre än ett år,
- besättningsmedlemmar på utländsk rörlig materiel (fartyg, flygplan etc.),
- utländska studerande, oberoende av studietidens längd,
- utländska officiella, civila eller militära representanter (såväl som deras hushåll) som har etablerat sig i utländska territoriella enklaver belägna i Finland (ambassader, konsulat).

3 *Områden som används av EU:s institutioner och internationella organisationer ingår i en separat klass. Ett speciellt drag för denna klass är att de enda som har hemvist på dessa områden är själva organisationerna.*

3 Institutionella enheter och fastställande av sektor

En institutionell enhet är en grundläggande enhet för ekonomiskt beslutsfattande, som har självständighet i beslutsfattandet i fråga om sina huvudsakliga funktioner och fullständig bokföring⁴. Samtliga villkor behöver emellertid inte uppfyllas samtidigt i varje enskilt fall.

En institutionell enhet har självständighet i beslutsfattandet om den i eget namn har

- rätt att äga varor och byta äganderätt genom transaktioner med andra enheter,
- förmåga att fatta ekonomiska beslut och bedriva ekonomisk verksamhet för vilken den är direkt ansvarig och redovisnings-skyldig,
- möjlighet att ådra sig skulder, att åta sig andra förpliktelser eller att ingå avtal.

3.1 Inhemska institutionella enheter

Inhemska institutionella enheter kan indelas i fyra huvudkategorier beroende på om de har fullständig bokföring eller inte samt om de har självständighet i beslutsfattandet eller inte:

1) enheter som har fullständig bokföring och som har självständighet i beslutsfattandet:

- privata och offentligt ägda bolag
- andelslag och bolagskompanjonskap som är självständiga juridiska personer
- offentliga producenter vilka på grundval av särskild lagstiftning är självständiga juridiska personer

- icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som är självständiga juridiska personer
- enheter inom offentlig sektor.

2) enheter som har fullständig bokföring och som anses ha självständighet i beslutsfattandet:

- kvasibolag (inte oberoende laglig status; verksamheten är företagsmässig och avviker från ägarens verksamhet)

3) enheter som inte nödvändigtvis har en fullständig bokföring, men som anses ha självständighet i beslutsfattandet:

- hushåll

4) konstruerade inhemska statistiska enheter behandlas **alltid** som institutionella enheter, även om de bara har ofullständig bokföring och kanske inte alltid har självständighet i beslutsfattandet:

- icke självständiga delar av utländska enheter inom Finlands ekonomiska territorium:
 - som bedriver ekonomisk verksamhet i minst ett års tid eller byggverksamhet oberoende av tidsbegränsning, om byggandet resulterar i fasta bruttoinvesteringar
 - utländska enheter i egenskap av ägare till mark eller byggnader.

⁴ eller för vilken det skulle vara möjligt och meningsfullt att sammanställa en fullständig bokföring om så erfordrades (ENS 2.12.)

3.2 Fastställande av producenttyp

Nyckeln till sektorindelningen ligger i att fastställa producenttypen. Indelningen sker enligt ett slutledningsschema där man först fastställer den privata eller offentliga enhetens producenttyp och därefter dess huvudsektor.

Producerande enheter indelas i tre producenttyper:

1. Marknadsproducent

- minst 50 procent av produktionskostnader täcks av försäljningsintäkter

2. Producent för egen slutlig användning

- produktion av varor eller bostadstjänster för egen slutlig användning eller hushållstjänster som produceras av anställd avlönad personal

3. Icke marknadsproducent

- mindre än 50 procent av produktionskostnader täcks av försäljningsintäkter.

I praktiken är det ofta svårt att tillämpa 50-procentskriteriet, speciellt i fråga om enheter inom den offentliga sektorn. Vid an-

vändning av kriteriet måste man i praktiken se på en följd av år. I definitionerna i sektorindelningens används begreppet marknadsinriktade producent i stället för 50-procentskriteriet.

3.3 Fastställande av sektor

Huvudsektorerna i sektorindelningen utgörs av är de inhemska sektorerna samt utlandet. Enligt ENS tillämpas indelningen för att klassificera inhemska⁵ institutionella enheter i sektorer. En enhets sektortillhörighet fastställs utgående från faktorer som ägarförhållande, juridisk form, verksamhetens syfte och finansieringssätt. I tabellen nedan visas huvudsektorerna efter typ av producent och huvudsaklig verksamhet.

Marknadsproducenter indelas i icke-finansiella respektive finansiella företag efter sin huvudsakliga aktivitet.

Den offentliga sektorn består av icke marknadsproducenter vars uppgift är att producera och tillhandahålla icke marknadsprodukter för individuell och kollektiv konsumtion. Den offentliga sektorn har även en central roll som omfördelare av inkomster och förmögenhet.

Tabell 1.

Sektor	Typ av producent	Huvudsaklig verksamhet och funktion
Icke-finansiella företag	Marknadsproducent	Produktion av marknadsförda varor och icke-finansiella tjänster
Finansiella företag	Marknadsproducent	Finansiella förmedlingen inklusive försäkringsverksamhet Övrig finansieringsverksamhet
Offentlig sektor	Offentlig icke-marknadsproducent	Produktion och utbud av övriga icke-marknadsförda produkter för kollektiv och individuell konsumtion och utförande av transaktioner inriktade på omfördelning av inkomst och förmögenhet
Hushåll – som konsumenter – som företagare	Marknadsproducent eller privat producent för egen slutlig användning	Konsumtion Produktion av marknadsprodukter och produktion för egen slutlig användning
Hushållens icke-vinstsyftande organisationer	Privat icke-marknadsproducent	Produktion och utbud av icke-marknadsprodukter för individuell konsumtion

5 Bank- och finansstatistiken förutsätter sektorsvisa uppgifter även beträffande utländska ekonomiska enheter.

Tabell 2.

Juridisk form	Marknadsproducenter		Icke-marknadsproducenter	
	Huvudsakligen producenter av varor och icke-finansiella tjänster	Huvudsakligen producenter av finansiella tjänster	Offentliga producenter	Privata producenter
Privat och offentliga företag	Icke-finansiella företag	Finansiella företag		
Andelslag och bolagskompanjerskap som är självständiga juridiska personer	Icke-finansiella företag	Finansiella företag		
Offentliga producenter vilka på grundval av särskild lagstiftning är självständiga juridiska personer	Icke-finansiella företag	Finansiella företag		
Offentliga producenter som inte är självständiga juridiska personer	Bolag av kvasiföretagstyp Övriga	Icke-finansiella företag	Finansiella företag	Offentlig sektor
Icke-vinstsyftande organisationer som är självständiga juridiska personer	Icke-finansiella företag	Finansiella företag	Offentlig sektor	Hushållens icke-vinstsyftande organisationer
Bolagskompanjerskap som inte är självständiga juridiska personer	Bolag av kvasiföretagstyp Övriga	Icke-finansiella företag	Finansiella företag	
Privata näringsidkare	Övriga	Hushåll	Hushåll	
Holdingsbolag som kontrollerar en företagsgrupp som främst ägnar sig åt att producera	Varor och icke-finansiella tjänster	Icke-finansiella företag		
Konstruerade inhemska statistiska enheter	Finansiella tjänster		Finansiella företag	
	Konstruerade inhemska statistiska enheter	Icke-finansiella företag	Finansiella företag	

Hushållen har två olika slags roller i samhällsekonomin: bara en del av alla hushåll är marknadsproducenter⁶ eller producenter för egen slutlig användning, medan samtliga hushåll är konsumenter. Hushållens icke-vinstsyftande organisationer har anknytning till hushållen som konsumenter, medan organisationer som betjänar hushållens företagsverksamhet ingår i företagssektorn.

Följande tabell visar hur man fastställer producenttyp och sektor för institutionella enheter utgående från den juridiska formen för ägande.

En enhet som producerar för egen slutlig användning kan t.ex. vara ett hushåll vars

huvudsakliga aktivitet är att bygga en egen bostad. Övriga icke marknadsproducenter omfattar den offentliga sektorn samt icke-vinstsyftande organisationer.

Till den offentliga sektorn räknas den offentliga förvaltningens enheter samt sådana icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som kontrolleras och finansieras av den offentliga förvaltningen. I det senare fallet förutsätts att kontroll- och finansieringskriterierna båda uppfylls samtidigt.

Bild 1 visar steg för steg hur man går till väga för att fastställa producenttyp och sektor.

6 T.ex. produktion av jordbruksvaror eller byggande för hushållens egen användning.

4 Arbetsgivarsektor

I lönestatistik, arbetskraftsundersökningar och annan arbetsmarknadsstatistik används en indelning efter arbetsgivarsektor. Indelningen är baserad på sektorindelningen, men har anpassats efter avtalsfältets struktur och arbetsgivarsidans organisering.

Inom arbetsgivarsektorn tillämpas en rent nationell variant av sektorindelningen, som kan avvika från denna i vissa detaljer eftersom syftet är att återspegla avtalsverksamheten på arbetsmarknaden. Indelningen är uppbyggd på följande sätt:

- Den privata sektorn: privata företag, företag med statlig eller kommunal majoritet, statliga affärsverk
- Kommunsektorn: kommunernas och samkommunernas verksamhetsenheter samt kommunala affärsverk
- Staten: inrättningar som omfattas av statens budgetekonomi
- Övriga: icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer, evange-

lisk-lutherska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, stiftelser, Folkpensionsanstalten och andra socialskyddsfonder som inte omfattas av statens eller kommunernas budgetekonomi samt Finlands Bank.

Förtjänstnivåindexet har fyra arbetsgivar-sektorer (privat, kommun, stat, övriga) och lönestrukturstatistiken tre (privat inklusive övriga, stat, kommun). Arbetskraftsundersökningen har huvudsektorerna offentlig sektor och privat sektor; offentliga sektorn indelas ytterligare i stat och kommuner.

I publikationerna över ovannämnda arbetsmarknadsstatistik ges närmare uppgifter om den indelning som tillämpas och detaljer om hur den eventuellt avviker från sektorindelningen.

5 Sektorindelningens nomenklatur

S.11 Icke-finansiella företag och bostadssamfund

S.111 Icke-finansiella företag

S.1111 Offentligt ägda icke-finansiella företag

S.11111 Statliga företag

S.11112 Kommunala företag

S.1112 Privata icke-finansiella företag

S.11121 Nationella privata icke-finansiella företag

S.111211 Nationellt kontrollerade privata icke-finansiella företag

S.111212 Privata icke-finansiella företag med utländsk minoritet

S.11122 Utlandskontrollerade privata icke-finansiella företag

S.112 Bostadssamfund

S.12 Finansiella företag och försäkringsföretag

Monetära finansinstitut (S.121, S.122) ¹⁾

S.121 Finlands Bank

S.122 Övriga monetära finansinstitut

S.1221 Depositionsbanker

S.1222 Penningmarknadsfonder

S.1223 Övriga monetära finansinstitut som förmedlar finansiering

S.123 Övriga finansinstitut

S.124 Institut för finansierings- och försäkringsverksamhet

S.125 Försäkringsföretag

S.13 Offentlig sektor

S.1311 Staten

S.1312 Delstatsförvaltning (inte i bruk i Finland)

S.1313 Lokalförvaltning

S.13131 Kommuner

S.13132 Samkommuner

S.13133 Ålands landskapsstyrelse

S.1314 Socialskyddsfonder

S.13141 Arbetspensionsanstalter

S.13149 Övriga socialskyddsfonder

S.14 Hushåll

S.141 Arbetsgivarhushåll och andra näringsidkarhushåll (S.141 och S.142 i ENS95)

S.1411 Gårdsbrukarhushåll

S.1419 Övriga näringsidkarhushåll

S.143 Anställda

S.144 Mottagare av kapitalinkomster och transfereringsinkomster (ENS95: S.1441, S.1442, S.1443)

S.145 Anstaltshushåll

S.15 Hushållens icke-vinstsyftande organisationer

S.151 Statskyrkor

S.152 Övriga icke-vinstsyftande organisationer

S.2 Utlandet

S.21 Europeiska unionen

S.211 Medlemsländerna i Europeiska unionen

S.2111 Medlemsländerna i EMU

S.2112 Övriga medlemsländer i Europeiska unionen

S.212 Institutionerna inom Europeiska unionen

S.22 Övriga länder och internationella organisationer

S.221 Övriga länder

S.222 Internationella organisationer

1) Europeiska centralbanken: <http://www.ecb.int>

6 *Indelningen med definitioner*

S.11 IKKE-FINANSIELLA FÖRETAG OCH BOSTADSSAMFUND

S.111 Icke-finansiella företag

Företagssektorn omfattar inhemska ekonomiska enheter som är marknadsproducenter och som främst ägnar sig åt produktion av varor och icke-finansiella tjänster:

- privata och offentliga bolag, andelslag, öppna bolag och kommanditbolag samt företagskonkursbon
- icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer samt sammanlutningar som betjänar företag och hushållens företagsverksamhet och som är självständiga juridiska personer
- holdingbolag som kontrollerar en grupp av marknadsproducerande bolag
- privata och offentliga kvasibolag⁷ som är marknadsproducenter och främst ägnar sig åt produktion av varor och tjänster
- konstruerade inhemska enheter, som inte främst ägnar sig åt produktion av finansiella tjänster. Konstruerade inhemska enheter omfattar:
 - icke-självständiga delar av utländska enheter som är aktiva inom Finlands ekonomiska territorium i minst ett års tid, t.ex. filialer eller försäljningskontor
 - en utländsk ekonomisk enhets ny- eller ombyggnadsverksamhet inom Finlands ekonomiska territorium, oberoende av byggnadstiden
 - utländska ekonomiska enheter i egenskap av ägare till mark eller byggnader inom Finlands ekonomiska territorium.

S.1111 Offentligt ägda icke-finansiella företag

Icke-finansiella företag och kvasibolag som kontrolleras av offentliga sektorns enheter och som främst ägnar sig åt marknadsproduktion av varor och tjänster. I offentligt kontrollerade icke-finansiella företag ägs minst 50 procent av aktie- eller andelskapitalet endera direkt eller indirekt av offentliga enheter och dessa har rätt att bestämma den allmänna inriktningen för företagen och utse deras ledning. Offentliga kvasibolag är sådana kvasibolag, t.ex. offentliga affärsverk, som ägs direkt av offentliga enheter.

7 *Quasi-corporations*

S.11111 Statliga företag

Företag som kontrolleras av staten eller socialskyddsfonder.

Statliga affärsverk och andra statliga kvasibolag med marknadsproduktion.

S.11112 Kommunala företag

Företag som kontrolleras av kommuner, samkommuner eller Ålands landskapsstyrelse.

Affärsverk som ägs av kommuner, samkommuner eller Ålands landskapsstyrelse och som bedriver marknadsproduktion.

S.1112 Privata icke-finansiella företag

Företag som ägs och/eller kontrolleras av privata institutionella enheter och som är:

- juridiskt självständiga enheter, dvs. aktiebolag, andelslag, kommanditbolag, skeppsrederier e.dyl., koncerner, öppna bolag, företagskonkursbon, ekonomiska föreningar e.dyl.
- kvasibolag vars verksamhet kan särskiljas från ägarnas ekonomi, t.ex. utländska företags filialer och andra konstruerade inhemska enheter
- självständiga affärs- och näringsidkare med relativt omfattande och företagsmässig verksamhet samt vanligen dubbel bokföring. Kriteriet på företagsmässighet tillämpas i praktiken så att en affärs- eller näringsidkare, oberoende av bokföringssätt och med undantag för gårdsbrukare, som utöver företagaren i genomsnitt sysselsätter minst två personer, räknas till klassen privata företag
- ovannämnda affärsidkares dödsbon
- icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som betjänar företag och hushållens företagsverksamhet och vars verksamhet huvudsakligen finansieras och kontrolleras av organisationerna i fråga (t.ex. arbetsgivarorganisationer, försäljningsfrämjande föreningar, etc.).

S.11121 Nationella privata icke-finansiella företag

S.111211 Nationellt kontrollerade privata icke-finansiella företag

Nationella icke-finansiella företag som inte kontrolleras av offentliga sektorn eller utländska institutionella enheter⁸. Denna undersektor inkluderar alla in-

⁸ *En enskild institutionell enhet - ett annat företag, ett hushåll eller en offentlig myndighet - försäkras sig om kontroll över ett företag genom att äga mer än hälften av rösterna eller på annat sätt kontrollera mer än hälften av aktieägarnas sammanlagda röstvärde. Dessutom skaffar sig det offentliga kontroll över ett företag som ett resultat av speciella lagstiftningar eller regleringar som tillåter det offentliga att bestämma företagets inriktning och att utse dess ledning.*

trésseorganisationer som ingår i den icke-finansiella företagssektorn, t.ex. arbetsgivar- och näringslivsorganisationer.

S.111212 Privata icke-finansiella företag med utländsk minoritet

Utländska företags nationella icke-finansiella direktinvesteringsföretag, i vilka en **enskild** utländsk ekonomisk enhets ägarandel uppgår till 10–50 procent. Denna undersektor inkluderar inte sådana nationella företag där en enskild utländsk enhets ägarandel är mindre än 10 procent, även om den utländska ägarbasen sammantaget överskrider denna gräns. Sådana företag räknas till klassen S.111211.

S.11122 Utländsktrollerade privata icke-finansiella företag

Utländsktrollerade icke-finansiella företag omfattar alla företag och kvasibolag som kontrolleras av utländska institutionella enheter.

Till denna undersektor räknas

- dotterbolag till utländska företag,
- icke-finansiella företag som kontrolleras av den offentliga sektorn i ett annat land eller av utländska enheter,
- utländska icke-finansiella företags filialer och andra konstruerade nationella enheter.

Denna klass inkluderar inte sådana företag i vilka en **enskild** utländsk ekonomisk enhets ägarandel uppgår till mindre än 50 procent, även om den utländska ägarbasen sammantaget överskrider denna gräns (t.ex. börsbolag). Sådana företag räknas till klassen S.111211, eller till klassen S.111212 om en enskild utländsk enhets ägarandel överskrider 10 procent.

S.112 Bostadssamfund

Denna sektor inkluderar alla enheter för boende av sammanslutningstyp:

Bostadsaktiebolag, bostadsandelslag, bostadsfastighetsbolag, bostadsrättsföreningar och övriga bostadssamfund.

S.12 FINANSIELLA FÖRETAG OCH FÖRSÄKRINGSFÖRETAG

Sektorn finansiella företag består av alla nationella företag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansieringsförmedling och/eller åt finansiell serviceverksamhet. Sektorn omfattar även holdingbolag som endast kontrollerar och leder en grupp dotterföretag som främst ägnar sig åt finansieringsförmedling och/eller finansiell serviceverksamhet. Om holdingbolagen själva inte är mo-

netära finansinstitut klassificeras de i undersektor S.123. Till sektor S.12 hör även intresseorganisationer som betraktas som enheter med oberoende laglig status och som betjänar finansiella företag, men som inte förmedlar finansiering (undersektor S.124).

Sektorn inkluderar inte investeringsbolag som ägnar sig åt att äga och förmedla fastigheter. De räknas till klassen S.111, Icke-finansiella företag.

Sådan finansbolagsverksamhet som erbjuds en företagsgrupp och inte är t.ex. föremål för finansiell inspektion klassificeras vanligen enligt kundföretagets sektor.

Monetära finansinstitut (S.121, S.122)

Dessa undersektorer omfattar de monetära finansiella institutionerna som de definierats av Europeiska Centralbanken.⁹

S.121 Finlands Bank

S.122 Övriga monetära finansinstitut

Denna undersektor består av alla finansiella företag och kvasibolag (utom centralbanken), vilka främst ägnar sig åt finansförmedling och vars verksamhet är att ta emot inlåning och/eller nära substitut till inlåning och att i egen räkning ställa ut lån och/eller investera i värdepapper.

S.1221 Depositionsbanker

Till denna undersektor räknas alla banker som verkar i Finland, inklusive utländska kreditinstituts filialer som idkar bankverksamhet i Finland.

S.1222 Penningmarknadsfonder

Penningmarknadsfonder är placeringsfonder som investerar sina medel i kortfristiga instrument, i regel sådana som går att sälja på andrahandsmarknader: statskuldsförbindelser, bankcertifikat, kortfristiga masskuldebrev etc., vilkas återstående löptid är högst ett år. Ofta är placeringen inte tidsbunden utan kan vid behov helt eller delvis omplaceras i kontanter.

S.1223 Övriga monetära finansinstitut som förmedlar finansiering

Till denna klass hör övriga finansiella företag som underkastas finansiell inspektion (och som av Europeiska Centralbanken definierats som monetära finansiella institutioner) än banker (S.1221) eller penningmarknadsfonder (S.1222).

⁹ En förteckning med aktuella uppgifter om de monetära finansiella institutionerna finns på Europeiska centralbankens webbplats, <http://www.ecb.int>

De monetära finansinstitut som räknas hit är sådana som bedriver bl.a. finansbolagsverksamhet, hypoteksbanksverksamhet och kreditkortsbolagsverksamhet. Hit räknas även utländska kreditinstituts filialer som bedriver motsvarande verksamhet i Finland.

S.123 Övriga finansinstitut

Finansiella företag som i regel förmedlar finansiering annat än genom ta emot inlåning och/eller nära substitut till inlåning. Enheter som hör till denna klass kan ägna sig åt samma slag av finansieringsförmedling som enheter i klassen S.1223.

Hit hör även holdingbolag som själva inte är finansiella företag och som kontrollerar och/eller leder en grupp av dotterbolag som producerar tjänster för finansieringsförmedling.

Sektorn omfattar också placeringsfonder (utom de som hör till sektor S.1222), personalfonder, pantlåneinrättningar etc.

Företag som i egen räkning bedriver värdepappershandel räknas inte till denna klass, utan till klassen S.111.

S.124 Institut för finansierings- och försäkringsverksamhet

Denna sektor består av alla finansiella företag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansiell serviceverksamhet, dvs. aktiviteter som nära ansluter sig till finansieringsförmedling utan att i sig själva vara finansieringsförmedling. Företagen skuldsätter sig inte i egen räkning för att skaffa sig finansieringsmedel för förmedling.

Till sådana företag räknas bl.a. värdepappersmäklare, marknadsplatser för värdepapper (t.ex. aktiebörser), företag som bedömer kredituppgifter och kreditvärdighet, företag som handhar derivat, samt försäkringsmäklare. Klassen omfattar även fondbolag som förvaltar placeringsfonder samt organisationer som betjänar finans- och försäkringsverksamhet.

S.125 Försäkringsföretag

Till denna klass hör företag som främst ägnar sig åt finansieringsförmedling som en följd av spridning av risker: person- och skadeförsäkringsbolag, försäkringsföreningar och bolag som erbjuder frivillig individuell pensionsförsäkring.

Till denna klass hör inte pensionsförsäkringsbolag som handhar lagstadgat eller därmed likställt pensionsskydd (APL), pensionsstiftelser, pensionskassor och offentliga inrättningar. Dessa hör till klassen S.1314.

S.13 OFFENTLIG SEKTOR

Den offentliga sektorn producerar offentliga tjänster, sörjer för den allmänna inkomstfördelningen och välfärden samt ansvarar för det sociala och ekono-

miska systemets funktion. För dessa ändamål uppbär den offentliga sektorn skatter av inhemska ekonomiska enheter.

Klassen omfattar alla ekonomiska enheter som producerar offentlig förvaltning i Finland: statlig och kommunal förvaltning, samkommunal förvaltning, Ålands landskapsstyrelse samt socialskyddsfonderna.

Även sådana icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som betjänar den offentliga sektorn hör till denna klass.

Hit hör inte sådana enheter (t.ex. affärsverk) som producerar varor och tjänster på marknadsmässiga villkor, vare sig de är enheter utanför det offentliga budget eller omfattas av dess budgetekonomi. Sådana enheter hör till klassen S.1111, Offentligt ägda icke-finansiella företag.

S.1311 Staten

Till ekonomiska enheter som omfattas av statens budgetekonomi hör ministerierna samt statens ämbetsverk och inrättningar. Hit hör även andra fonder utanför statsbudgeten än de som främst bedriver affärsverksamhet.

Till denna klass hör inte enheter som omfattas av statens budgetekonomi eller enheter utanför statsbudgeten som främst bedriver affärsverksamhet, och inte heller statens affärsverk. De hör till klassen S.1111, Statliga företag.

S.1313 Lokalförvaltning

S.13131 Kommuner

Till denna klass hör ekonomiska enheter som omfattas av kommunernas budgetekonomi: kommunala ämbetsverk och inrättningar.

Hit hör inte sådana enheter som omfattas av budgetekonomin som främst bedriver affärsverksamhet och inte heller kommunala affärsverk. De hör till klassen S.1112, Kommunala företag.

S.13132 Samkommuner

Kommunerna kan i enlighet med kommunallagen grunda samkommuner för att handha skötseln av gemensamma uppgifter av bestående art. En samkommun kan fungera inom ett eller flera verksamhetsområden. Bl.a. landskapsförbund och regionkommunförbund är samkommuner.

Till denna klass hör ekonomiska enheter som omfattas av samkommunernas budgetekonomi.

I klassen Samkommuner klassificeras även många sådana kommunala sammanslutningar som är icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som betjänar flera kommuner, t.ex. kommunernas centralorganisationer och huvudstadsregionens samarbetsdelegation (SAD).

Hit hör inte affärsverkssamkommuner. De hör till klassen S.11112, Kommunala företag.

S.13133 Ålands landskapsstyrelse

Landskapet Åland utgör en självstyrande enhet i enlighet med självstyrelselagen för Åland.

Till denna klass hör ekonomiska enheter som omfattas av landskapet Ålands budgetekonomi: landskapets ämbetsverk och inrättningar.

Hit hör inte affärsverk, även om de omfattas av landskapets budgetekonomi. De klassificeras i klassen S.11112, Kommunala företag.

S.1314 Socialskyddsfonder

Klassen omfattar enheter som förverkligar den sociala trygghet som huvudsakligen regleras av den offentliga förvaltningen.

S.13141 Arbetspensionsanstalter

Denna klass inkluderar sådana pensionsförsäkringsbolag, pensionsstiftelser och pensionskassor samt offentliga inrättningar (t.ex. Kommunernas pensionsförsäkring) som handhar lagstadgad arbetspensionsförsäkring och kompletterande tilläggs pensionssystem.

S.13149 Övriga socialskyddsfonder

Övriga enheter som förverkligar den sociala trygghet som hör till den offentliga förvaltningens uppgifter, t.ex. Folkpensionsanstalten och enheter som handhar arbetslöshetsförsäkringssystemet.

Klassen omfattar även sjuk-, begravnings- och avgångsbidragskassor.

S.14 HUSHÅLL

Hushållssektorn inkluderar personer eller grupper av personer i egenskap av konsumenter och marknadsproducenter i de fall då det inte går att avskilja hushållens företagsverksamhet för klassificering i företagssektorn.

Hushållens inkomster består av löner, inkomster av kapital, transfereringar från andra sektorer och företagsinkomster från näringsverksamhet.

Hushåll som konsumenter kan definieras som personer eller grupper av personer som delar boende och (delvis eller helt) inkomster och konsumerar vissa typer av varor och tjänster samfällt, vanligtvis boende och livsmedel.

Hushåll allokeras till undersektorerna efter största inkomstslag (egenföretagarinkomst, lön etc.) i hushållet totalt sett. I brist på sådan uppgift kan man

som allokeringsskriterium använda den eller de personers inkomster som har definierats som referensperson.

Hushållssektorn inkluderar:

- individer eller grupper av individer vars huvudsakliga form för ekonomisk verksamhet är konsumtion,
- individer eller grupper av individer vars huvudsakliga form för ekonomisk verksamhet är konsumtion och som producerar varor och tjänster uteslutande för egen slutlig användning,
- privata näringsidkare och bolagskompanjerskap utan oberoende laglig status (andra än de som betraktas som kvasibolag) som är marknadsproducenter,
- hushållens icke-vinstsyftande organisationer som inte har oberoende laglig status eller sådana som har det men bara är av ringa betydelse,
- personer som varaktigt bor på institutioner.

S.141 Arbetsgivarhushåll och andra näringsidkarhushåll

Denna undersektor består av näringsidkar-, yrkesutövar- och gårdsbrukarhushåll, för vilka de inkomster som tillkommer ägarna av hushållens personliga företag från deras aktivitet som producenter av marknadsförda varor och tjänster med eller utan avlönade anställda utgör den största källan till inkomster för hushållet. Företagen kan även ha avlönad personal. Alla näringsidkarhushåll använder sig av enkel bokföring.

När ett hushålls företagsverksamhet är betydande till sin omfattning och kan avskiljas till en självständig enhet, klassificeras den i företagssektorn. I sådan verksamhet används vanligen dubbel bokföring. Man har emellertid kommit överens om att oberoende av företagets bokföringssätt i praktiken tillämpa kriteriet att en affärsidkare eller yrkesutövare som i genomsnitt sysselsätter mindre än två personer (företagaren inbegripen) räknas till hushållssektorn.

S.1411 Gårdsbrukarhushåll

Hit räknas alla gårdsbruk, oberoende av antalet anställda, där gårdsbruksidkaren är en fysisk person och inte en sammanslutning.

S.1419 Övriga näringsidkarhushåll

Denna klass omfattar hushåll med näringsidkare som bedriver annan verksamhet än gårdsbruk, och som inte räknas som företag på grund av att de inte uppfyller kriterierna för verksamhetens omfattning eller företagsmässighet.

S.143 Anställda

I denna undersektor klassificeras hushåll vars mest betydande inkomstkälla utgörs av löneinkomster.

S.144 Mottagare av kapitalinkomster och transfereringsinkomster

I denna undersektor klassificeras hushåll vars främsta inkomstkälla består av kapitalinkomster, transfereringsinkomster och olika andra inkomster som inte är löner eller företagarkinomster. Hit räknas bl.a. student- och pensionärs-hushåll.

S.145 Anstaltshushåll

Personer som stadigvarande lever på institutioner och som har liten eller ingen självständighet eller beslutsförmåga i ekonomiska frågor (t.ex. gamla som stadigvarande bor på ålderdomshem, långvårdspatienter på sjukhus, fångar med långa fängelsestraff). Sådana personer betraktas som om de tillsammans utgör en enda institutionell enhet, alltså ett enskilt hushåll.

S.15 HUSHÅLLENS ICKE-VINSTSYFTANDE ORGANISATIONER

Organisationer med oberoende laglig status som tillhandahåller främst hushåll tjänster till priser som understiger produktionskostnaden. Vanligen kontrollerar hushållen organisationernas verksamhet och finansierar dem genom medlemsavgifter eller understöd. Till denna klass hör även privata inrättningar utan vinstsyfte som delvis eller helt finansieras av staten (t.ex. privata läroanstalter och socialvårdsinrättningar).

Hit hör inte icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som betjänar icke-finansiella företag, finansiella företag eller offentlig sektor. De räknas till huvudsektor S.11, S.12 eller S.13, beroende på vilken sektors enheter de betjänar. Icke-vinstsyftande organisationer och intresseorganisationer som betjänar hushållens företagsverksamhet (t.ex. organisationer för främjande av jordbruket) hör emellertid till företagssektorn.

S.151 Statskyrkor

Evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet.

Andra religiösa samfund hör till S.152, Övriga icke-vinstsyftande organisationer.

S.152 Övriga icke-vinstsyftande organisationer

Hit hör t.ex. föreningar, stiftelser, fonder, partier, arbetstagarorganisationer och andra religiösa samfund än statskyrkorna, vilka tillhandahåller hälso-, utbildnings- eller socialtjänster.

S.2 UTLANDET

Utlandet omfattar alla institutionella enheter som räknas till ett utländskt ekonomiskt territorium och som har transaktioner, fordringar, skulder eller ägande i eller med sektorer inom Finlands ekonomiska territorium. Till utländska enheter hör även inhemska icke-finansiella företags dotterbolag och filialer i utlandet samt övriga konstruerade utländska enheter med anknytning till byggnad eller ägande av mark eller fastigheter. Till utländska ekonomiska enheter som är belägna i Finland hör utländska ambassader, konsulat och internationella organisationers enheter.

Utlandet indelas i EU och tredje länder inklusive internationella organisationer. EU indelas vidare i institutionerna inom Europeiska unionen samt medlemsländerna i EU. Den senare klassen indelas ytterligare i EMU-länder och övriga medlemsländer. Internationella organisationer bildar för konsekvensens skull en egen grupp. Utlandssektorn kan också indelas i undersektorer enligt den inhemska sektorindelningen, förutsatt att sambandet till den ursprungliga indelningen enligt ländergrupper bibehålls.

S.21 EUROPEISKA UNIONEN

S.211 Medlemsländerna i Europeiska unionen

S.2111 Medlemsländerna i EMU

S.2112 Övriga medlemsländer i Europeiska unionen

S.212 Institutionerna inom Europeiska unionen

T.ex. Europaparlamentet, Europeiska unionens råd, Europeiska kommissionen, Europeiska gemenskapernas domstol

S.22 Övriga länder och internationella organisationer

S.221 Övriga länder

S.222 Internationella organisationer

T.ex. Förenta Nationerna, Världsbanken, Internationella valutafonden

BILAGA

Klassificeringsnyckel: Jämförbarheten mellan klasserna i Sektorindelningen 2000, Institutionella sektorindelningen 1996 (ISI) och Europeiska nationalräkenskapsystemet 1995 (ENS95)

SI 2000	ISI96	ENS95
S.1 Totala ekonomin (inhemska sektorer)	1-5	S.1 Totala ekonomin
S.11 Icke-finansiella företag och bostadssamfund	1, 41	<i>S.11 Icke-finansiella företag</i>
S.111 Icke-finansiella företag	1	
S.1111 Offentligt ägda icke-finansiella företag	11	S.11001 Offentligt ägda icke-finansiella företag
S.11111 Statliga företag	111	
S.11112 Kommunala företag	112	
S.1112 Privata icke-finansiella företag	12	
S.11121 Nationella privata icke-finansiella företag	121, 123	S.11002 Nationella privata icke-finansiella företag
S.111211 Nationellt kontrollerade privata icke-finansiella företag	121	
S.111212 Privata icke-finansiella företag med utländsk minoritet	123	
S.11122 Privata icke-finansiella företag utlandskontrollerade	122	S.11003 Utlandskontrollerade icke-finansiella företag
S.112 Bostadssamfund	41	
S.12 Finansiella företag och försäkringsföretag	2	<i>S.12 Finansiella företag</i>
Monetära finansinstitut (S.121, S.122)		
S.121 Finlands Bank	21	S.121 Centralbanker
S.122 Övriga monetära finansinstitut	22	S.122 Övriga monetära finansinstitut
S.1221 Depositionsbanker	26 del	
S.1222 Penningmarknadsfonder	23	
S.1223 Övriga monetära finansinstitut som förmedlar finansiering		
S.123 Övriga finansinstitut	26 del	S.123 Övriga finansinstitut utom försäkringsföretag och pensionsinstitut
S.124 Institut för finansierings och försäkringsverksamhet	25	S.124 Institut för finansierings och försäkringsverksamhet
S.125 Försäkringsföretag	24	S.125 Försäkringsföretag och pensionsinstitut
S.13 Offentlig sektor	3	<i>S.13 Offentlig sektor</i>
S.1311 Staten	31	S.1311 Staten
S.1312 Delstatsförvaltning (inte i bruk i Finland)		S.1312 Delstater
S.1313 Lokalförvaltning	32, 33, 34	S.1313 Kommuner
S.13131 Kommuner	32	
S.13132 Samkommuner	33	
S.13133 Ålands landskapsstyrelse	34	
S.1314 Socialskyddsfonder	35	S.1314 Socialförsäkring
S.13141 Arbetspensionsanstalter	351	
S.13149 Övriga socialskyddsfonder	352	
S.14 Hushåll	5	<i>S.14 Hushåll</i>
S.141 Arbetsgivar – och andra näringsidkarhushåll	51	S.141+ S.142 Arbetsgivare (inklusive egenföretagare utan anställda)
S.1411 Gårdsbrukarhushåll	511	
S.1419 Övriga näringsidkarhushåll	512	
S.143 Anställda	52	S.143 Anställda
S.144 Mottagare av kapitalinkomster och transfereringsinkomster	53 del	S.1441-1443
		S.1441 Mottagare av kapitalinkomster
		S.1442 Mottagare av pensioner
		S.1443 Mottagare av andra transfereringar
S.145 Anstaltshushåll	53 del	S.145 Övriga hushåll
S.15 Hushållens icke-vinstsyftande organisationer	42, 43	<i>S.15 Hushållens icke-vinstsyftande organisationer</i>
S.151 Statskyrkor	42	
S.152 Övriga icke-vinstsyftande organisationer	43	
S.2 Utlandet	6	S.2 Utlandet
S.21 Europeiska unionen	61	S.21 Europeiska unionen
S.211 Medlemsländerna i Europeiska unionen	611	S.211 EU:s medlemsstater
S.2111 Medlemsländerna i EMU		
S.2112 Övriga medlemsländer i Europeiska unionen		
S.212 Institutionerna inom Europeiska unionen	612	S.212 EU:s institutioner
S.22 Övriga länder och internationella organisationer	62	S.22 Andra länder och internationella organisationer
S.221 Övriga länder	621	
S.222 Internationella organisationer	622	

Nro	1	Koulutusluokitus 1997 Liite 1, ISCED 1997 SUOMALAINEN SOVELTAMISOPAS Koulutusluokituksen ja Unescon kansainvälisen koulutusluokituksen ISCED 1997:n välinen koodiavain Liite 2, OPETUSHALLINNON KOULUTUSALA- JA -ASTELUOKITUS Koulutusluokituksen ja opetushallinnon koulutusala-, opintoala- ja koulutusasteluokituksen välinen koodiavain Liite 3, KOULUTUSKODIMUUTOKSET 1998 Liite 4. KOULUTUSLUOKITUKSEN MUUNNOSAVAIN 1997 Vuoden 1997:n tilanteen mukaan uudistetun koulutusluokituksen ja uudistusta edeltäneen luokituksen vastaavuusavain	11. uusittu laitos	1999
Nr	1	<i>Utbildningsklassificering 1997</i>	7:e reviderade upplagan	1999
Nro	4	Toimialaluokitus 1995 Liite 1, HAKEMISTO Liite 2, MUUNNOSAVAIN TOIMIALALUOKITUS 1988:STA Liite 3, TIIVISTELMÄ <i>Näringsgrensindelningen 1995</i> <i>Bilaga 3, SAMMANDRAG</i> Standard Industrial Classification 1995 Annex 3, SUMMARY	2. tarkistettu painos 3. tarkistettu painos 3. tarkistettu painos 2. korjattu painos	1999 1996 1995 1996
Nro	5	Sektoriluokitus 2000 <i>Sektorindelningen 2000</i> Classification of Sectors 2000 Institutionaalinen sektoriluokitus 1996 <i>Den institutionella sektorindelningen 1996</i> Classification of institutional sectors 1996		2000 1995
Nro	6	Rahoitusvaadeluokitus 1996 Classification of financial assets and liabilities 1996		1995
Nro	10	Yhteisöjen tehtäväloukitukset Julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittele- mattomien yhteisöjen tehtäväloukitukset <i>Uppgiftsklassificeringar för sammanslutningar</i> <i>Uppgiftsklassificeringar för offentliga</i> <i>sammanslutningar och icke vinstsyftande sammanslutningar</i> Classifications of the functions of revised edition government and non-profit institutions serving households	uusittu laitos förnyad upplaga revised edition	1986

Nro	11	Pääasiallisen toiminnan luokitus Pääasiallisen toimeentulolähteen luokitus <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig verksamhet</i> <i>Klassificering av befolkningen efter huvudsaklig inkomstkälla</i> Classification of the Population by Type of Activity Classification of the Population by Main Source of Livelihood		1980
Nro	12	Alueluokitukset Valtiot ja maat 2000 <i>Regionala indelningar</i> <i>Stater och länder 2000</i> Regional Classifications Countries 2000		2000
Nro	14	Ammattiluokitus 1997 Liite 1, HAKEMISTO Liite 2, AMMATTILUOKITUSTEN 1987 JA 1997 VÄLISET MUUNNOSAVAIMET Liite 3, TIIVISTELMÄ <i>Yrkesklassificeringen 1997</i> <i>Bilaga 3, SAMMANDRAG</i> Classification of Occupations 1997 Annex 3, SUMMARY	1. tarkistettu laitos	1997 1999 1999 1998
Nro	16	Rakennusluokitus 1994 <i>Byggnadsklassificering 1994</i> Classification of Buildings 1994		1994
Nro	17	Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 Classification of Socio-economic Groups	uusittu laitos revised edition	1989
Nr	17	Sosioekonomisk indelning 1989	förnyad upplaga	1990
Nro	18	Demografiset ja sosiaaliset perusluokitukset Ikä, sukupuoli, siviilisääty, kieli, kansalaisuus, uskontokunta <i>Demografiska och sociala grundklassificeringar</i> <i>Ålder, kön, civilstånd, språk, nationalitet, trossamfund</i> Demographic and Social Basic Classifications Age, Sex, Marital Status, Language, Nationality, Religion		1983
Nro	20	Suomen ympäristötiedostot		1996
Nro	21	Aineellisten varojen luokitukset Kiinteä pääoma, varastovarot, muut aineelliset varat <i>Klassificeringar av materiella tillgångar</i> <i>Fast kapital, lagerkapital, övriga materiella tillgångar</i> Classifications of Tangible Assets Fixed Capital, Inventories, Other Tangible Assets		1985
Nro	22	Ikäluokitukset Ohjeita ikäluokituksen käytöstä <i>Åldersklassificeringar</i> Riktlinjer för användning av åldersklassificeringar		1986
Nro	27	Rikosnimikkeistö <i>Brottsnomenklatur</i> Crime nomenclature		1999
Nro	28	Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot 2000 <i>Kommuner och kommunbaserade indelningar 2000</i> Municipalities and Regional Divisions Based on Municipalities 2000		2000
Nro	30	Toimi oikein tilastoalalla Tilastokeskuksen ammattieettinen opas		1992

Nro	31	Tuottajahintaindeksit 1990=100 Indeksien käyttäjän käsikirja Producer Price Indices 1990=100 Handbook for Indices Users	1993
Nro	32	Maanrakennuskustannusindeksi 1990:100 Käyttäjän käsikirja	1993
Nro	33	Ansiotasoindeksi 1995=100 Käyttäjän käsikirja The Index of Wage and Salary Earnings 1995=100 Handbook for Users	1999
Nro	33	Ansiotasoindeksi 1990=100 Käyttäjän käsikirja The Index of Wage and Salary Earnings 1990=100 Handbook for Users	1994
Nro	34	Tuoteluokitus	1995
Nro	35	Väestölaskenta 1995 Käsikirja	1996
Nro	36	Siviiliasiain nimikkeistö <i>Nomenklatur för civilmål</i> Nomenclature of civil cases	1996
Nro	37	Jäteluokitusopas	1997
Nro	37b	Guide to Waste Classification	1999
Nro	38	Vuoden 1950 väestölaskennan otosaineiston käsikirja	1997

Kuvailulehti

Julkaisija
Tilastokeskus

Julkaisun päivämäärä
20.3.2000

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)

Taru Sandström
Tuulikki Lund
Riitta Poukka
Eeva Hamunen
Kristiina Andreasson

Julkaisun laji
Käsikirja

Toimeksiantaja

Toimielimen asettamispvm

Julkaisun nimi
Sektoriluokitus 2000
Sektorindelningen 2000
Classification of Sectors 2000

Julkaisun osat

Tiivistelmä

Sektoriluokitus on talous- ja yhteiskuntatilastoissa sovellettava perusluokitus, jota käytetään päätöksentekoyksiköiden luokittelumiseksi toiminnaltaan, rahoitustavaltaan, omistajatyyppiltään ja oikeudelliselta muodoltaan samanlaatuisiin luokkiin.

Sektoriluokitus on Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmän EKT 1995:n perusluokitus.

Avainsanat (asiasanat)

Sektoriluokitus, luokitus, standardi, kansantalous, kansantalouden tilinpitojärjestelmä

Muut tiedot

Sarjan nimi ja numero		ISSN	ISBN
Käsikirjoja 5		0355-2063	951-727-752-0
Kokonaissivumäärä	Kieli	Hinta	Luottamuksellisuus
48	suomi, ruotsi, englanti	110 mk	